

SiO-utgifter til psykisk helse
**KAN ØKE
SEMESTERAVGIFTEN**

Nyhet s. 9

Danske økologiske byer:
Er **fellesskap** nøkkelen til
bærekraftig utvikling?

Klima s. 14–16

MOTLØS OG LEI?
Slik får du tilbake
studiemotivasjonen

Nyhet s. 12

UNIVERSITAS

Norges største studentavis

utgave 2, årgang 75

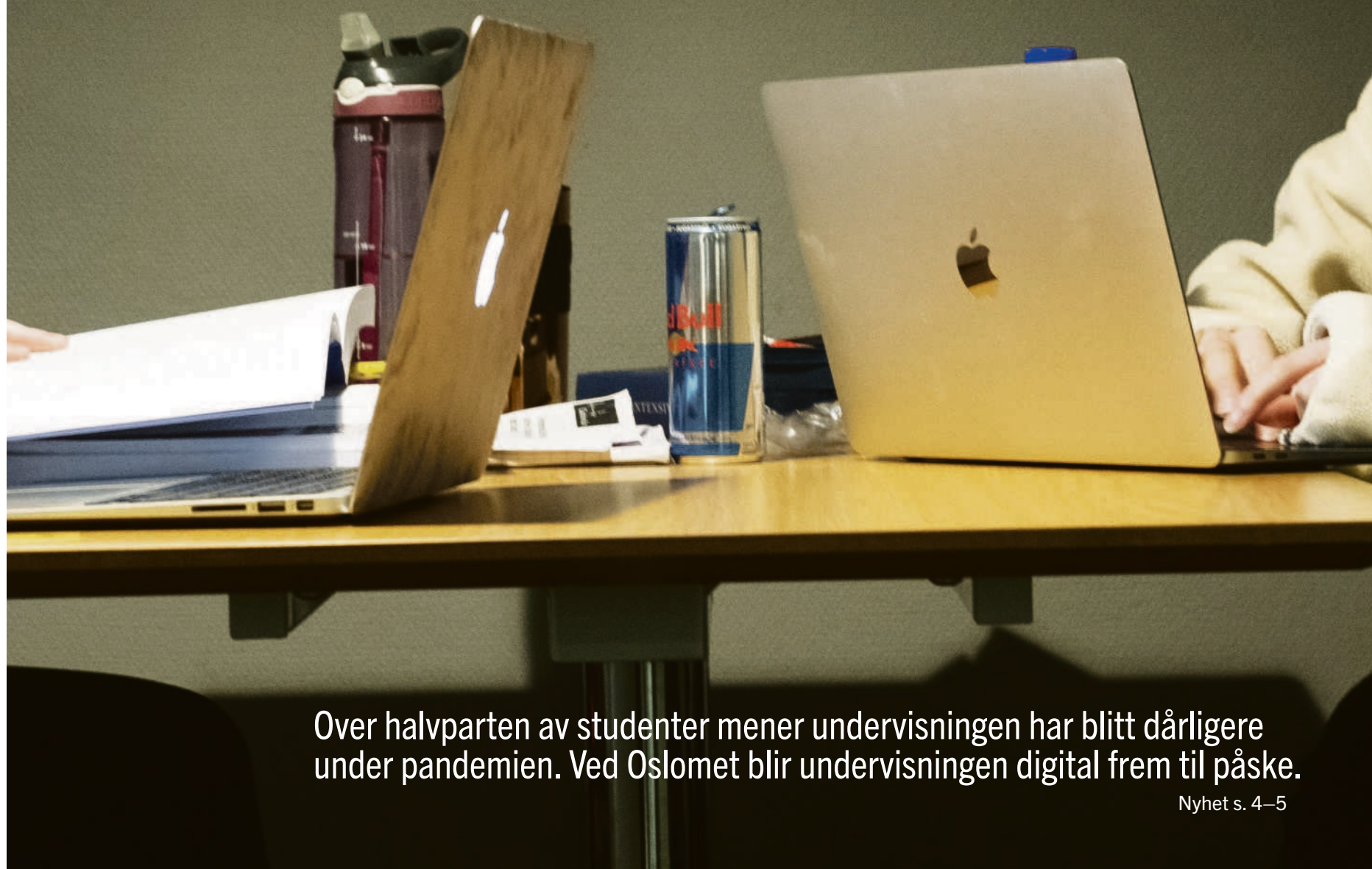
www.universitas.no

torsdag 21. januar

Digital undervisning frem til påske:

— NEDSLÅENDE

Over halvparten av studenter mener undervisningen har blitt dårligere under pandemien. Ved Oslomet blir undervisningen digital frem til påske.

Nyhet s. 4–5

MENINGER

Redaktør: Pernille Solheim
psolhe@gmail.com 951 10 941

Nyhetsleder: Mylena Kifle
mylenakifle@live.no 974 83 042

Fotosjef: Henrik Follesø Egeland

Desksjef: Synne Hellevang

Nettredaktør: Endre Ugelstad Aas

Følg oss

www.universitas.no

facebook.com/UniversitasOslo

twitter: @universitas_no

instagram: universitas_offisiell

Tips oss

tips@universitas.no

Skruppelløs pensumpusher

Universitas skrev i september 2019 om en luguber avtale mellom Akademika og fadderstyrene ved Oslomet. Avtalen innebar blant annet at fadderne ikke kunne anbefale førsteårsstudenter å handle pensum andre steder enn hos Akademika. Ei heller fikk de lov til å oppfordre nye studenter til kjøp av bruktboke.

I denne ukens utgave kan du lese at Akademika også har sponsoravtaler med fadderstyrer ved Universitetet i Oslo (UiO). Fadderordningene for juss- og medisinstudentene har overfor Universitas bekreftet at de har slike avtaler dette semesteret. Siden ingen av partene har ønsket å gi oss innsyn i avtalene, er det opp til fantasien å forestille seg nøyaktig hva de går ut på.

Uansett hva avtalene pålegger fadderstyrene å gjøre, kan vi trygt slå fast at de er høyst problematiske. For selv om Akademika opprinnelig var eid av SiO, eies bokkjeden i dag av Forlagshuset Vigmostad og Bjørke – Norges tredje største forlag. Det er med andre ord en stor privat aktør som har monopol på pensumsalget på Blindern, til tross for at utvalget ofte er mangelfullt og prisene langt fra konkurransedyktige. I tillegg bruker de altså sponsoravtaler med fadderstyrer for å feste grepet om et marked bestående av unge, pengesvake studenter.

Dette er kynisk virksomhet som ikke hører hjemme på et universitetscampus

Ifølge faddersjef ved Det medisinske fakultet Mohammed Gaeb inneberer deres avtale med bokhandlerkjeden blant annet at de må dele ut handlenett og skrivebøker fra Akademika, informere om en Akademika-stand på Domus Medica og i tillegg fortelle de ferske studentene hvor bokhandelen befinner seg. Altså er de pålagt aktivt å påvirke førsteårsstudentene til å handle pensum hos Akademika. Dette er kynisk virksomhet som ikke hører hjemme på et universitetscampus.

Det er et lite under at det i hele tatt har vært mulig å få på plass slike avtaler. Fadderordningene drives nemlig av UiO, og UiO har reklameforbud på campus. Heldigvis ser også UiO sentralt at det er vanskelig å forsvare slike sponsoravtaler:

– Vi skal ikke være bundet opp til noen spesielle aktører. Det er universitetet selv som står for fadderordningen, og den skal ikke ha et kommersielt preg som har bindinger i en bestemt retning, sier kommunikasjonsdirektør ved UiO Berit Kolberg Rossinè til Universitas.

Hun opplyser at de nå vil gjennomgå regelverket for å hindre at fremtidige fadderstyrer har bindinger til kommersielle aktører samtidig som de fungerer som veiledere på vegne av UiO. Det er imidlertid vanskelig å se for seg at faddere promoterer Akademika for moroskyld. Mer nærliggende er det å anta at de gjør det siden de er økonomisk avhengige av støtte fra kommersielle aktører for å kunne gjennomføre fadderukene. Dersom det er tilfellet, er det nødvendig at UiO griper inn og tar ansvar. Om UiO skal stramme inn eller klargjøre regelverket, må de samtidig åpne lommeboka for å styrke fadderstyrene slik at de i fremtiden kan motstå kommersielle aktørers fristelser.

Gjør exphil stort igjen

Det er på tide å tenke større om Norges viktigste enkeltemne.

Kommentar

Aksel Rogstad, idé- og debattredaktør i Universitas

Etter over to år med revideringsarbeid lanserer Universitetet i Oslo i vår sitt nye exphil-pensum. Med et nytt utvalg av tekster og en annen oppbygning av innholdet skal studentene «skjønne hva som er vitsen med å tenke gjennom de spørsmålene som stilles», ifølge Ingvild Torsen, førsteamanuensis og leder av arbeidet.

Det er på høy tid med en fornyelse av innføringsemmet i filosofi som alle må ha i universitetsgraden sin. Emnets helse har i mange år grenset mot det tragiske: I stedet for å berike studentene med perspektiver de ellers hadde vært foruten, står det igjen som et eneste stort skippertak, en serie oppgaver man betaler filosofistudenter for å skrive for seg, og en eksamen hvor man gladelig karer seg til en E og etterpå glemmer hele fadeseen, før man kan konsentrere seg om det man egentlig studerer.

Selv om Torsen og kompanis revidering er et friskt pust, gjør den dessverre lite for å løse disse problemene. Til det trengs det en langt mer radikal endring som krever en beslutningsmyndighet større enn den et skarve institutt innehar. Vi må se til

historien for å forstå hvor ekstraordinært exphil faktisk er, og hva som skal til for at det skal kunne tjene sin tiltenkte funksjon.

Da examen philosophicum ble født ved Københavns Universitet i 1675, dekket det faglige spennet områder som matematikk, språk, logikk og fysikk i tillegg til den klassiske filosofihistorien. Over flere semestre skulle studentene tilegne seg en robust allmennutdannelse før de kunne gyve løs på sine spesialiserte studier. Tanken var – og er fremdeles – at en bred innføring i intellektets kunster gjør studentene bedre i stand til å håndtere utfordringer lengre ned i løypa.

Verden har endret seg stort på de nesten 350 årene som er gått siden, og de stadige reduseringene av exphils omfang har langt på vei hengt sammen med reelle samfunnsbehov. Likevel fremstår det som en hån at ynkelige 10 studiepoeng – eller som ved NTNU: 7,5 – skal være

tilstrekkelig for å imøtekomme emnets ambisiøse mandat. Exphil har alltid stått i en særstilling i norsk akademiahistorie, men har samtidig blitt offer for den utdanningspolitiske utviklingen hvor alt skal effektiviseres og strømlinjes i et markedsideologisk system. Dermed trekkes det i to ulike retninger og når ikke frem i noen av dem: Det er ikke på langt nær stort nok til å gi studentene en verdig innføring i samtidens idélanskap, og det oppleves som fullstendig malplassert i et utdanningsløp som handler om helt andre ting.

Det er enormt verdifullt med et allment, gjennomført studium i universell dybdetenkning

Arkivaren

Historiske skråblikk av Anna «Graven» Krokene

Nore på sporet

Mye gull om menn i media i arkivet, så vi tar en til! «Trangen til å ytre er sterkere enn redselen for å drite seg ut.» Slik begynner saken om Blinderns barrikadestormere. 16 år senere er det ingenting som tyder på at trangen har blitt mindre. «Jeg har brutt med den hierarkiske ordningen hvor du må sitte i ti år og skrive kjedelige smånotiser før du får mene noe», sier vidunderstudenten turned journalist. Flaks at mange av oss ikke har noen meninger, da, og er innstilt på å spy ut historiske skråblikk, om ikke i ti år, så i hvert fall det neste semesteret ...

Universitas magasinet februar, 2004

En mann av folket

I spalten «Min studietid» kan en redaktør emeritus i Klassekampen rope at han bare tilbrakte ett enkelt år på Blindern, men for et år! Ved siden av studiene jobbet han som vaktmester, og hans usedvanlige store hjerne forklares med tiden han brukte på å lese på fyrrummet. Høres ut som en viss sjakkspiller vi har sett på skjermen i det siste! Noen avsluttende ord? «Man må aldri overvurdere hvor mye man kan.» Det er notert, sjef!

Universitas nr. 7, 2005

Universitas er en avis for og av studenter. Universitas er et nyhets- og debattorgan for lærestedene tilknyttet Student-samskipnaden SiO. Universitas skal drive kritisk og uavhengig journalistikk og være partipolitisk nøytral. Universitas arbeider etter Vær varsom-plakatens regler for god presseskikk. Den som mener seg rammet av urettmessig omtale, oppfordres til å kontakte redaksjonen.

Daglig leder: Jone Trøvåg
j.v.trovag@universitas.no 91 57 39 67

Annonseansvarlig: Geir Dorp
geir.dorp@universitas.no 22 85 32 69

Besøksadresse: Moltke Moes vei 33

Post: Boks 89 Blindern, 0314 Oslo

E-post: universitas@universitas.no

Nettside: www.universitas.no

ILLUSTRASJON: ØIVIND HOVLAND

Dersom exphil skal være et emne av nevneverdig betydning, må det utvides drastisk til en størrelse sammenlignbar med tidligere. Med 30 studiepoeng – et helt normalsemester – vil man igjen kunne snakke om et emne som faktisk kan engasjere studentene i spørsmål de ellers ikke systematisk vier oppmerksomhet.

Og det er enormt verdifullt med et allment, gjennomført studium i universell dybdetenkning. I sin mest anvendelige form er filosofi den frie funderingen over hva vi innerst står for; det er å ta et skritt tilbake, senke tempoet og kritisk betrakte våre egne forestillinger om verden og hvordan vi handler etter dem. Noe mer tidløst og livsnært finnes knapt ikke, men exphil er i dag strippet for det pusterommet som er

nødvendig for å kunne tilby dette. Skallet som ligger igjen, er kun nok en kilde til fremmedgjørende eksamensangst.

Jeg har tidligere i disse spaltene skrevet om hvordan Arne Næss gikk i bresjen for et radikalt nytt exphil. Blant Næss' bekymringer var at universitetet til slutt kun utdanner snversynte spesialister som først og fremst har avlært seg å se verden fra et mangfold av perspektiver. Samtidig krever demokratiet av oss en evne til å reflektere over de store linjene og spørsmålene. Det krever en befolkning som er i stand til å formulere verdigrunnlaget sitt på en presis måte. Det krever allsidige generalister med en trening i å bli utfordret i livets grunnleggende spørsmål. Dette behovet blir dessuten

mer presserende for hver dag som går: Omveltningene som kreves for å løse klimakrisen, stiller oss overfor helt nye avveininger. Informasjonsteknologien gir nye paradigmer for hvordan vi inngår i mellommenneskelige fellesskap. Og vi er i ferd med å tre inn i en økonomi med helt nye kapitalkrefter og kilder til makt. Verden endrer seg i et forrykende tempo; da må vi aktivt lære oss å formulere hva som betyr noe.

Og vi har en unik tradisjon i Norge for å kunne gjøre nettopp det som en del av utdanningsløpet. Exphil er en uvurdeleg særegenhet, men behandles i dag som en triviell fotnote. Det er på tide at vi tar stilling til hva vi faktisk vil med det.

debatt@universitas.no

Øyeblikket

av Giulia Troisi

Grønne fingre: Urban økolandsby.

UNIVERSITAS

TIPS OSS:
tips@universitas.no

UTTEGNERE:
Susanne Fernløf Arntzen
Madeleine Åbyholm
Caroline Vestskogen
Synne Hellevang

DESKJOURNALIST:
Anna Krokene

KORREKTURSJEF:
Aksel Rogstad

Universitas støttes av Velferdstinget,
som står uten redaksjonelt ansvar.

NYHET

nyhetsredaktør: **Mylena Kifle**
mylenakifle@live.no 974 83 042

DIGITAL UNDERVISNING FREM TIL PÅSKE:

— Gir ikke mening

Kritisk: Oslomet-student Ine Julia Rojahn Schwebs mener ledelsen burde legge bedre til rette for fysisk undervisning. Rektor Curt Rice begrunner avgjørelsen med å gi studentene mest mulig forutsigbarhet gjennom semesteret.

Våren blir digital for storparten av studentene på Oslomet. Samtidig melder seks av ti studenter at undervisningen har blitt dårligere etter koronaen.

Digital undervisning

tekst Endre Ugelstad Aas
foto Frida Roland og Isabel Svendsen Berge

– For mange studenter kan dette resultere i et helt år med digital undervisning, det er få som har mye undervisning etter påske. Å miste et helt år med studier, det er ganske ille.

Slik reagerer masterstudent i journalistikk ved Oslomet Ine Julia Rojahn Schwebs på beskjeden om at Oslomet forlenger tiltaket om mest mulig digital undervisning frem til påske.

Samtidig viser tall fra en undersøkelse utført av Sentio på vegne av Norsk studentorganisasjon (NSO) og Universitas at over

halvparten av landets studenter opplever at undervisningen har blitt dårligere etter koronaen. 44 prosent synes den faglige oppfølgingen har blitt svekket.

Schwebs mener ledelsen ved storbyuniversitetet burde strukket seg lenger for å få på plass en bedre blanding av fysisk og digital undervisning de kommende månedene.

– Mange studenter har sittet inne siden november. At de nå blir møtt med en beskjed om at dette vil vare frem til påske, må oppleves som utrolig nedslående, sier Schwebs og legger til:

– Oslomet har meldt på Twitter at institusjonen forsøker å langtidspanlegge, men jeg skjønner ikke hvorfor dette skal veie tyngre

enn hensynet til undervisningen. Særlig når de fleste av lærerne allerede har lagt opp til en hybrid-løsning, det gir ikke mening.

Oslomet: Forutsigbarhet

Tirsdag ble studentene ved Oslomet møtt med nyheten om at tiltaket om mest mulig digital undervisning forlenges frem til påske. Undervisningen «i praktiske fag og ferdighetstrening/simulering» vil derimot fortsette som vanlig, dersom annet ikke blir spesifisert, står det i e-posten som ble sendt ut til studentene.

Beskjeden kommer like etter at regjeringen mandag besluttet å videreføre oppfordringen til universiteter og høyskoler om å bruke digital undervisning der dette er mulig.

Rektor ved Oslomet Curt Rice skriver i en e-post til Universitas at de har valgt å videreføre tiltaket frem til påske for å gjøre situasjonen mest mulig forutsigbar for studentene. Han mener dette var

Hvordan har du opplevd undervisningen under pandemien sammenlignet med undervisningen før?

+ Mye bedre 3 %
+ Bedre 9 %
+ Like god 30 %
+ Dårligere 45 %
+ Mye dårligere 13 %

Kilde: Undersøkelse utført av Sentio på vegne av Norsk studentorganisasjon og Universitas

et tydelig ønske fra studentenes side i forkant av vårsemesteret.

– Da unngår vi situasjoner som ved semesterstart nå i januar, da studentene ble bedt om ikke å returnere til studiestedet på veldig kort varsel, utdypes Rice.

Selv om digital undervisning

Hvordan opplever du at den faglige oppfølgingen har vært under koronapandemien, sammenlignet med før?

+ Svært godt: 3 %
+ Godt: 17 %
+ Verken eller: 37 %
+ Dårlig: 28 %
+ Svært dårlig: 12 %
+ Vet ikke: 4 %

Kilde: Undersøkelse utført av Sentio på vegne av Norsk studentorganisasjon og Universitas

blir normen frem til påske, er Rice tydelig på at de følger smittesituasjonen i Oslo nøye, og at man vil kunne legge om til mer fysisk undervisning eller hybridundervisning dersom Oslo kommune skulle løse opp på tiltakene

På nett: Masterstudentene i intensivsykepleie Christine Andersen og Marthe Omberg har blandede følelser om digital undervisning. Men begge er enige om at det er best å møtes ansikt til ansikt.

innen den tid.

– Informasjon om dette vil i så fall komme senest én uke i forkant, sier Rice.

– Vi har stor forståelse for at studentene kan synes det er tungt å opprettholde motivasjon og fremdrift i studiene nå som vi må fortsette å leve med strenge smitteverntiltak, usikkerhet og isolasjon en stund til.

Onsdag ettermiddag meldte også Det humanistiske fakultetet ved Universitetet i Oslo på sine hjemmesider at de planlegger for digital undervisning i lang tid fremover. I verste fall kan dette innebære at undervisningen blir digital helt frem til sommeren.

Der understreker de samtidig at man legger opp til en fleksibel løsning, der man vil kunne åpne igjen innen en uke dersom smittesituasjonen åpner for det.

Sammensatte årsaker

Ifølge undersøkelsen utført av NSO og Universitas synes 58 prosent av studentene at undervisningen har blitt dårligere etter koronaen. Leder i NSO Andreas Trohjell tror årsakene til dette er sammensatte, men utelukker ikke at den høye andelen med digital undervisning siden starten av pandemiutbruddet kan ha noe med saken å gjøre.

– Stort sett har det nok en sammenheng med digital undervisning, men det kan også være tekniske årsaker eller at undervisere og studenter mangler kompetanse.

– En annen årsak kan være at studentene ikke opplever at de får det faglige innholdet de skal, med stadige avlysninger, dårlig forutsigbarhet og sprikende kommunikasjon, sier han.

Mange studenter har sittet inne siden november. At de nå blir møtt med en beskjed om at dette vil vare frem til påske, må oppleves utrolig nedslående

Ine Julia Rojahn Schwebs, journalistikkstudent ved Oslomet

Trojhjell legger til at mangelen på sosial kontakt også kan gå ut over det faglig utbytte.

NSO-lederen mener derfor det er viktig å få på plass et godt faktagrunnlag om dagens situasjon for å finne ut av hvor skoen trykker. Samtidig mener han institusjone-

ne og underviserne må bli bevisste på hva de kan gjøre, og forsøke å variere undervisningen så godt det lar seg gjøre.

– Og det er viktig med faglig interaksjon, at studentene får være med å diskutere og ikke minst utforme undervisningen. Her ligger det store utfordringer med den digitale situasjonen, sier han.

Trojhjell får støtte fra Marie Knutsen Bruntveit, som er leder for Studenparlamentet ved Oslomet. Hun mener også at det er vanskelig å peke på én årsak til den økte misnøyen med undervisningen.

– Men det finnes også de som har klart å knuse det skikkelig og gir studentene en følelse av å være til stede, av medvirkning. Det er disse vi må dytte foran nå, sier hun.

Bruntveit påpeker i denne sammenhengen at blir viktig å jobbe med kompetanseutvikling under nedstengingen ved å gi lærekrefte kunnskapen de trenger for å bli dyktige digitale formidlere.

– Vi er mange som må sitte i samme båt i tiden fremover, og da er det viktig å presse mer på for å få i gang erfaringsutvekslingen. Ved å satse mer digitalt skal det være mulig å få til skikkelig gode og interaktive digitale læringsopplegg nå som man må møtes digitalt, men også i senere tid, sier hun.

Delte meninger

På Oslomets campus i Pilestredet har førsteårsstudent i arkivviten-

skap Ingjerd Edledotter Megaard (20) nettopp fått beskjed om at de planlagte fysiske forelesningene, som skulle begynne fra starten av neste uke, er avlyst. Hun mener det er vanskeligere å følge med digitalt enn når man er til stede i seminarrommet.

– Da det ble full digital undervisning, syntes jeg det var drøyt. Det er mye vanskeligere å følge med og konsentrere seg når det undervises så mye på skjerm, sier hun.

Det er mye vanskeligere å følge med og konsentrere seg når det undervises så mye på skjerm

Ingred Edledotter Megaard, student i arkivvitenskap ved Oslomet

Megaard synes også det har vært vanskelig å få komme i kontakt med andre studenter når mesteparten av undervisningen har vært digital.

– Jeg synes det har vært utfordrende. Jeg føler ikke jeg har blitt så veldig godt kjent med de jeg studerer med. Det er lettere når du

møter folk fysisk, enn over nettet.

Selv om Megaard mener det burde vært mulig å legge til rette for emner med få studenter, har hun forståelse for tiltaket som har blitt gjort. Det samme har Christine Andersen (33) og Marthe Omberg (25), som studerer ved masterutdanningen for intensivsykepleie. Men der Omberg synes det er vanskeligere å holde konsentrasjonen oppe foran skjermen, sitter Andersen igjen med en annen erfaring.

– Enkelte ganger synes jeg kanskje jeg kan fokusere litt bedre hjemme enn jeg kunne på de store fysiske forelesningene. Derfor synes jeg ikke nødvendigvis det har vært like negativt. Men dette henger nok også sammen med at jeg bor alene og derfor slipper unna alt støy, sier hun.

Begge er likevel samstemte om at man taper mye av det sosiale aspektet ved å være student når undervisning blir digital. I tillegg kan terskelen for å delta aktivt i undervisningen være høyere, dersom mange gjemmer seg bak et avskrudd kamera.

– Hvordan har den digitale undervisningen påvirket deres studium?

– Jeg synes lærerne har taklet omstillingen på en fin måte. Men det er klart det blir vanskeligere å samarbeide med hverandre. Jeg tror også man mister en del av den naturlige interaksjonen når man ikke kan lese hverandres kroppsspråk, sier Andersen.

FADDERGRUPPENES AKADEMIKA-AVTALE I FARE: – Vi skal ikke være bundet opp

Omstridt Akademika-merch: Fadderbarna på medisin får i år utdelt både Akademika-handlenett og en liste med anbefalt pensumlitteratur av fadderne sine. Utdeling av reklamemateriell kan være i strid med universitetets retningslinjer.

Medisin- og juss-faddernes sponsoravtale med Akademika kan være i strid med UiOs reklameforbud på campus. Nå vil universitetet gjøre en ny vurdering av regelverket for fremtidige faddergrupper.

Pensumbøker

tekst Caisa Linea Hagfors og Mylena Kifle

Det ble bråk da Oslomet-faddere inngikk en sponsoravtale med Akademika høsten 2019. Da fikk de ikke bare betalt for å reklamere for bokhandelen – fadderne fikk heller ikke lov til å oppfordre til kjøp av brukte bøker.

Studiedekan ved Det juridiske fakultet ved Universitetet i Oslo (UiO) Erling Hjelmeng kalte den gang ordningen for en meget uheldig praksis og pekte på at den er stikk i strid mot studentenes interesser.

Daværende koordinator for UiOs faddersjefnettverk Phillip Havig uttalte i Universitas at en slik avtale med en kommersiell aktør bryter med reklameforbu-

det UiO har på campus. Havig sa da at han ikke hadde oversikt over om noen av fakultetene hadde en avtale med Akademika.

Til tross for kontroversen knyttet til sponsoravtalene mellom faddergrupper og Akademika og UiOs reklameforbud på campus har både fadderordningen ved Det medisinske fakultet og Det juridiske fakultet ved UiO i år latt seg sponse av bokhande-

len.

Ingen av fadderordningene ønsket imidlertid å svare på Universitas' spørsmål om hva

Jeg tror ikke fadderordningen er avhengig av sponsorer for å gjennomføres

Berit Kolberg Rossiné, kommunikasjonsdirektør ved UiO

sponsoravtalen går ut på denne gang, og viste til Akademika, som heller ikke ønsket å gå i detalj på avtalen. Noen timer før Universitas' papiravis gikk i trykken onsdag,

ombestemte faddersjefen ved medisin seg og ønsket å kommentere saken. Les svaret hans

nederst i saken.

Hvorfor sponsoravtalene med Akademika delvis hemmeligholdes, og hva de innebærer, er heller ikke kommunikasjonsdirektør ved UiO Berit Kolberg Rossiné kjent med:

– Dette vil vi ta opp og se nærmere på. Fadderordninger mener vi er annerledes enn studentforeninger, fordi det drives av UiO. Vi mener den ikke skal ha sponsorstøtte eller drive med utdeling av reklameartikler og lignende, sier Rossiné.

– **Kan være problematisk**

UiO har i utgangspunktet et generelt reklameforbud på campus. Reklameforbudet innebærer blant annet at aktiviteter på

til noen spesielle aktører

ARKIVFOTO: HANNA KRISTIN HJARDAR

Problematisk reklame: Berit Kolberg Rossiné, kommunikasjonsdirektør ved UiO mener denne saken illustrerer hvorfor universitetet nå tar en gjennomgang av sine retningslinjer for reklame i fadder-sammenheng. Hun regner med at universitetet vil komme med nye instruksjoner om dette før fadderuken sparkes i gang igjen til høsten.

reklamerer for noen type produkter og virksomheter, kan det være problematisk. Vi er opptatt av at det skal være uavhengig, og at alle studenter skal få et bra inntrykk av UiO.

– *Hvorfor mener dere det er problematisk for faddergrupper å reklamere på denne måten?*

– Det ligger i uavhengighet. Vi skal ikke være bundet opp til noen spesielle aktører. Det er universitetet selv som står for fadderordningen, og den skal ikke ha et kommersielt preg som har bindinger i en bestemt retning, svarer kommunikasjonsdirektøren.

Akademika: – Helt vanlig

Kjedeleder i Akademika Eli Gerhardsen skriver i en e-post til Universitas at det er faddergruppene som tar kontakt med Akademika med forespørsel om ønsker å være sponsor for dem. Hun presiserer at noen av avtalene er skrevet av dem, mens andre er ført i pennen av faddergruppene selv.

På spørsmål om hvorfor avtalene denne gang hemmeligholdes, skriver Gerhardsen:

– Det er helt vanlig at avtaler mellom parter er konfidensielle blant annet av konkurransemess-

sige hensyn. Ytelser og plikter kan være forskjellig i ulike avtaler.

Hun ønsker ikke å svare konkret på om denne avtalen pålegger fadderne om ikke å oppfordre til kjøp av brukte bøker, slik som den forrige avtalen Universitas omtalte, gjorde. Gerhardsen skriver likevel at de denne gangen har gjort endringer:

– Etter at vi ble mer obs på enkelte uheldige formuleringer i tidligere avtaler, er alle fadderavtaler revidert. Naturlig nok inneholder fadderavtaler en klausul om at fadderne skal introdusere de nye studentene for Akademika og de tjenestene Akademika tilbyr, skriver Gerhardsen.

Nye retningslinjer for reklame

UiO utarbeider nå retningslinjer for reklame på campus, som snart publiseres på deres nettsider. Ifølge Rossiné er det lov for studentforeninger og kjellere å motta sponing innenfor universitetets retningslinjer, og det finnes noen få unntak for SiO og andre virksomheter på campus.

Fadderordningen ønsker de imidlertid fortsatt å holde reklamefri. Dette er for å unngå en rollekonflikt hvor fadderne har

Det er universitetet selv som står for fadderordningen, og den skal ikke ha et kommersielt preg som har bindinger i en bestemt retning

Berit Kolberg Rossiné, kommunikasjonsdirektør ved UiO

bindinger til kommersielle aktører samtidig som de skal være veiledere på vegne av UiO.

– *Når fadderordningene likevel inngår slike sponsoravtaler, kan det skyldes at de er avhengig av den økonomiske støtten fra kommersielle aktører for å få gjennomført fadderuken?*

– Det vil jeg ikke spekulere i. Men fadderordningen er basert på noe støtte og mye frivillighet, og vi er takknemlig for mye av innsatsen de involverte gjør. Men jeg tror ikke ordningen er avhengig av sponsorer for å gjennomføres, svarer kommunikasjonsdirektøren.

Faddersjef svarer

Faddersjef ved Det medisinske fakultet Mohammed Gaeb skriver i en melding til Universitas at fakultetet har hatt en sponsoravtale med Akademika i flere år. Ifølge Gaeb har de har aldri vært forpliktet til ikke å oppfordre nye studenter til bruktbutikk.

Han forteller at avtalen innebærer at de blant annet må dele ut handlenett og skrivebøker fra Akademika til studentene. I tillegg må de informere dem om at bokkjeden har stand på Domus Medica de to første ukene av studiestart. Fadderne skal også fortelle hvor Akademika ligger på Blindern.

– For jobben vi gjør, får vi igjen penger vi kan bruke på aktiviteter som kommer studentene til gode. Jeg mener avtalen ikke kommer i konflikt med vår rolle som nøytrale rådgivere, skriver Gaeb.

Selv mener han at sponsoravtalen ikke strider med reklameforbudet til UiO, ettersom de bare informerer om Akademika på sine egne kanaler, deriblant instagramkontoen til Det medisinske fakultets fadderordning. Faddersjefen legger til at alle innlegg på sosiale medier er merket med annonse.

universitas@universitas.no

Tilbudsguiden

AVIS

Da Dagsavisen

Grubbegata 6
Oslo

dagsavisen@kundesenter.com
www.dagsavisen.no
Tlf: 22 99 80 50

50 % studentrabatt på Dagsavisen

FORENINGER

SAMFUNNSØKONOMENE

post@samfunnsokonomene.no
www.samfunnsokonomene.no
tlf: 90 86 75 20

Studerer du samfunnsøkonomi?
Bli medlem av Samfunnsøkonomene – fagforeningen eksklusivt for samfunnsøkonomer.

Vi tilbyr blant annet kræsjkurs, juridisk rådgivning, karriererådgivning samt tilgang til Akademikernes bankavtale med Danske Bank.

Kun 300 kr i året.

finans
FORBUNDET

Vil du jobbe i finans og teknologi?
Bli studentmedlem nå!

Få blant annet gratis forsikring på mobil, nettbrett, PC og deg selv.

Finansforbundet
Dronning Eufemias gate 16
0191 OSLO

www.finansforbundet.no

Tilbudsguiden

For studenter i Oslo

TANNLEGER

Få tannsjekk til kun 450,-
10 prosent på øvrig behandling.
*Gjelder ikke tannteknikk.
ORIS DENTAL orisdental.no

Kamp om plassen på enkeltemner

Påfyll: Sofia Alaoui (23) ønsket å ta et emne som kunne gi henne mer kunnskap om media.

Fullt: Eivind Cartfjord Bech (26) fikk først ikke plass på det emnet han ville ta ved UiO.

Samtidig som mange står uten jobb, opplever UiO en økning i antall påmeldinger til enkeltemner dette semesteret. Oslomet har på sin side opprettet egne enkeltemner for permitterte.

Enklere liv

tekst Maria Jostad
foto Kristian Trana

– Jeg fikk først ikke plass på det emnet jeg ville ta ved UiO, sier Eivind Cartfjord Bech (26).

Han ble ferdig utdannet lektor i samfunnsfag og engelsk ved Universitet i Oslo (UiO) i 2019. Han jobber 80 prosent på en ungdomsskole og ønsket å gjøre noe ved siden av.

– Egentlig ville jeg ha en hundre prosent stilling, men jeg er ikke veldig skuffet over å få studere litt.

Bech får ikke økonomisk støtte utover inntekten sin.

Han ville ta enkeltemnet Social Science Genetics ved UiO, fordi han har lyst til å ta enda en master, nå i sosiologi.

– For øyeblikket tar jeg fag av personlig interesse. Jeg har en lidenskap for sosiologi, og jeg ønsker derfor å undervise i faget på universitetsnivå. Da er neste steg å skrive master.

Vil ikke spekulere i årsaker

– Det var en økning i antall oppmeldinger sammenlignet med januar 2020, men mer enn det har jeg ikke

grunnlag for å si noe om emnene ble raskere fulle dette semesteret, skriver studiedirektør ved UiO Hanna Ekeli i en e-post til Universitas.

Ekeli sier de ikke har grunnlag for å spekulere i årsaker til økningen, men de kan ikke utelukke at det har å gjøre med pandemien.

Ved enkeltemnedagen, for emner på Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet 8. januar, var det 4528 oppmeldinger, fordelt på 2540 unike personer. 1942 av oppmeldingene ble gjort mellom klokken 09.00 og 09.05, opplyser Ekeli.

Til sammenligning var det i 2020 2278 unike personer som meldte seg opp på enkeltemnedagen 11. januar. Mellom klokken 09.00 og 09.05 var det 1605 oppmeldinger.

– Jeg har ikke tatt enkeltemner før, så jeg kan ikke si noe om hvorvidt det er færre emner ledig nå enn før. Men det var få emner å velge mellom. Ett til to ledige emner ved hvert relevante institutt på listen over emner med ledige plasser, og de ble fylt opp raskt, sier student Bech.

– Lurt å følge litt med

Sofia Alaoui (23) tar enkeltemnet Medie- og kulturteori ved UiO denne våren. Hun var ferdig med

en bachelor i idéhistorie ved samme universitet høsten 2020. Planen for våren er å søke jobb samtidig som hun tar enkeltemnet.

– Jeg ville ta et mediefag siden jeg jobber frivillig i Radio Nova og kunne tenkt meg å jobbe med noe som har med det å gjøre, sier hun.

Da listen over enkeltemner først ble publisert, fant Alaoui ingen emner som hun syntes var interessante.

– Til veldig mange av enkeltemnene måtte man ha forkunnskaper. Det var mye språk og realfag.

Det var romkameraten til Alaoui som denne uken helt tilfeldig fant mediemnet hun ønsket seg.

– Jeg meldte meg opp med én gang. Jeg tror det er lurt å følge litt med og melde seg på raskt.

At emnet ble åpnet etter hvert, tror hun er fordi mange melder seg på og så av igjen.

Alaoui får verken støtte fra Lånekassen eller dagpenger.

– Jeg har spart opp litt fra i fjor da jeg jobbet på kafé. Jeg satser på å finne noe jobb innen februar.

Egne enkeltemner

– Oslomet tilbyr en begrenset mengde enkeltemner, primært på masternivå. Der har det ikke vært noen merkbar endring i mengden søkere i denne perioden, skriver prorektor ved Oslomet Nina Waaler i en e-post til Universitas.

Waaler skriver videre at Oslomet tilbyr 25 emner særskilt til permitterte og arbeidsledige. Disse emnene har vært populære, med 1800

De tre mest populære enkeltemnene for permitterte og arbeidsledige ved Oslomet

+ Digital teknologi i organisasjon og samfunn

+ Teknologiledelse

+ Digital transformasjon og forretningsledelse

Kilde: Oslomet.no

førstevalgssøkere.

– Tilbudet er en del av regjeringens satsning på kompetanseutvikling for denne gruppen, og vi har fått støtte fra Diku [Direktoratet for internasjonalisering og kvalitetsutvikling i høyere utdanning, journ. ann.] og Kompetanse Norge for å sette dem i gang. Tilbudet ble satt i gang høsten 2020 og videreført våren 2020.

– Oslomet tilbyr normalt ikke så mange enkeltemner. Hvorfor ønsker dere nå å tilby disse emnene?

– I en situasjon der arbeidslivet er preget av pandemien og mange står uten jobb, har det vært viktig for Oslomet å kunne bidra til at flere får hevet sin kompetanse. Jeg er stolt over den innsatsen fagmiljøene våre har lagt ned for å få disse studietilbudene i gang på svært kort tid, og jeg er glad for å se at vi har truffet et behov i arbeidslivet, skriver Waaler.

universitas@universitas.no

Antall oppmeldte på de 10 mest populære emnene ved UiO 8. januar 2021 (tall fra 2020 i parentes):

+ EXPHIL03 – Examen philosophicum: 280 (370)

+ ANT2800 – Antikkens mytologi: 279 (83)

+ ANT1500 – Antikken gjennom tidene: 279 (138)

+ JUR1504 – Konfliktbehandling: 235 (119)

+ JUR1512 – Arbeidsrett den kollektive del: 157 (149)

+ JUR1120 – Utlendingsrett: 148 (140)

+ JUR1970 – Barnerett: 125 (109)

+ STV1300 – Introduction to Comparative Politics: 119 (101)

+ ANT2700 – Antikkens litteratur i oversettelse: 113 (92)

+ JUROFF1410- Folkerett: 98 (90)

Kilde: uio.no

Utgifter til psykisk helse kan øke semesteravgiften

I 2021 regner SiO med å få inn 85 millioner kroner i semesteravgift fra studentene. Samtidig advarer styrelederen om at avgiften kan øke fra 2022.

Semesteravgift

tekst Eskild Gausemel Berge

Hvert semester betaler du og mer enn 71.000 andre studenter 600 kroner i semesteravgift til SiO. I 2021 regner Studentsamskipnaden SiO å få inn rundt 85 millioner kroner på ordningen, opplyser Jonas Virtanen, styreleder i SiO.

– Foreløpig legger vi tallene fra 2020 til grunn. Det er mulig at tallene endres noe, men det blir nok ikke store avvik, sier Virtanen, som for øvrig studerer samfunnsøkonomi ved UiO.

Semesteravgiften kan øke

Litt over halvparten av pengene, rundt 46 millioner kroner, går til å dekke utgifter innen psykisk helse for studentene.

– Siden 2016 har det vært en betydelig satsing på psykisk helse for studenter. Tilbudet har ikke vært helt som det bør være, og Velferdstinget har ønsket at man øremerker midler til dette, sier Virtanen.

Likevel er trykket fortsatt stort. Ifølge styrelederen får SiO flere henvendelser enn de klarer å ta imot. I dag er ventetiden for konsultasjon på rundt tre uker. Egenandelen ligger på 100 kroner per konsultasjon, med en maksgrænse på 300 kroner per år.

Nå advarer Virtanen om at en videre satsing på psykisk helse vil kreve mer penger.

– De siste årene har man brukt penger fra oppsparte midler og øvrig drift for å dekke økte kostnader. Skal man øke kapasiteten videre, må man øke finansieringen. Etter hvert må Velferdstinget ta en diskusjon på om man vil fortsette satsingen og da øke semesteravgiften.

– Har dere noe estimat på når en eventuell beslutning må tas i en slik sak?

– Jeg ser nok for meg at en beslutning må tas i løpet av 2021.

Millioner på Instagram

Av de øvrige midlene brukes 4

millioner kroner på medlemskontingent i Norsk studentorganisasjon. 6,5 millioner brukes på karrieretjenester. Virtanen opplever tilbudet som viktig og sier karrieretjenestene er et ønske fra både institusjonene og studentene.

5,3 millioner kroner går til å drifte SiO-foreninger.

– Tror du at det hadde kommet mer ut av pengene om de hadde gått direkte til studentforeningene?

– Jeg tror det er en naturlig fordeling at Velferdstinget bevilger midler til foreninger, og at SiO-foreninger tilbyr kurs og veiledning til foreningene. Målet med ordningen er å gi Oslos studenter et best mulig foreningstilbud, sier Virtanen.

7,5 millioner kroner skal brukes på posten «marked/kundeservice», der markedstjenester utgjør 6 millioner.

– Når det gjelder markedstjenestene, handler det blant annet om at Velferdstinget ønsker at SiO skal markedsføre tjenestene sine: fortelle om tilbudet sitt, spesielt i forbindelse med semesterstart.

– Hva konkret snakker man

om da?

– Blant annet konkurranser på Instagram. Og stand på semesterstart, studentslippet og litt aktiviteter for å fortelle om foreningstilbud, karrieresenteret og sånt, sier Virtanen.

– 6 millioner på Instagram og stands?

– Ja, hovedformålet er informasjon om velferdstilbudet og semesterstart-aktiviteter, slik at studentene skal bli kjent med gratis eller rimelige velferdstilbud de har rett til å benytte. Økt kjennskap er dermed svært viktig, som også har vært en prioritering fra Velferdstinget, så flere tar i

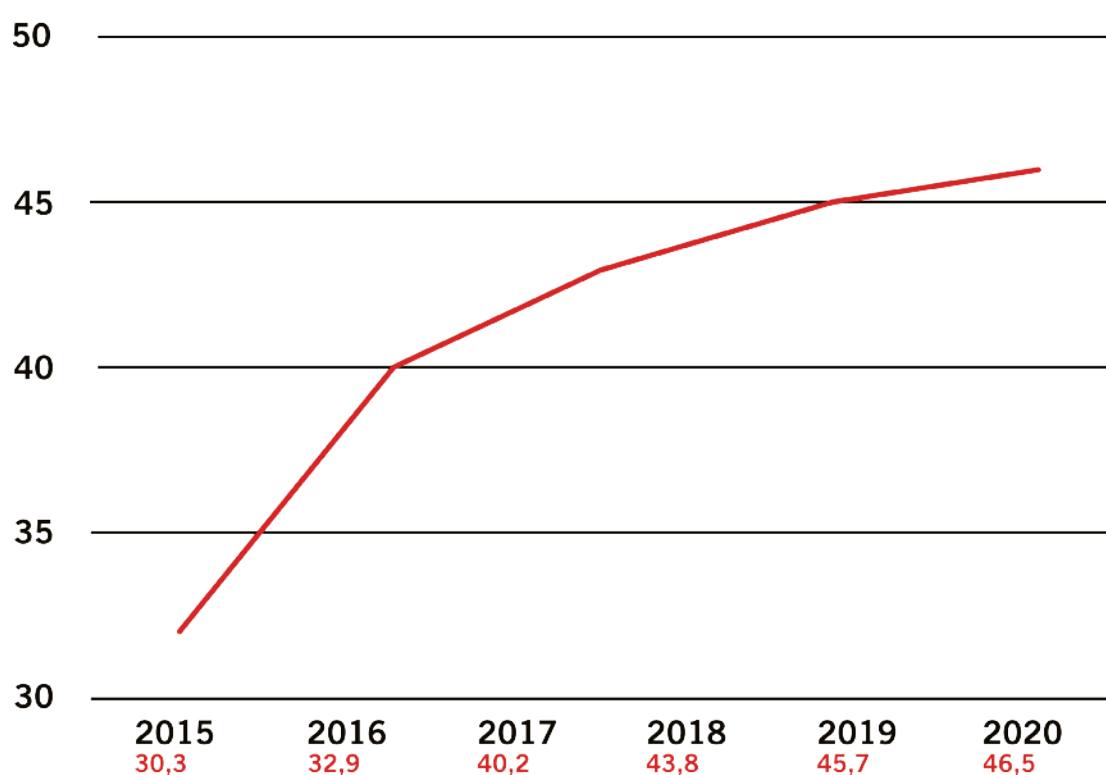
bruk tjenestene.

VT får nesten 16 millioner

Velferdstinget har sin egen budsjettprosess, der de søker om midler fra SiO. For 2020 fikk de midlene de søkte om: 15,9 millioner av semesteravgiften.

3,5 av dem gikk til egen drift, 2,9 til Kulturstyret (penger til mindre studentorganisasjoner) og resten til store studentorganisasjoner. Sistnevnte inkluderer for eksempel Oslostudente-

Semesteravgift brukt på psykisk helse

Studentsamskipnaden SiO

+ Som formål å tilrettelegge for studenter på de områdene som ikke omhandler studiene

+ Omsetning på 1,4 milliarder i 2019, og et overskudd på 256 millioner

+ Studentene har flertall i styret

+ Velferdstinget er et organ for studentmedvirkning i SiO

Kilde: proff.no

Disse 26 institusjonene er tilknyttet SiO

+ Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo

+ Atlantis medisinske høyskole

+ Barratt Due musikk institutt

+ Bjørknes Høyskole, høyere utdanning

+ Bårdar Akademiet

+ MF vitenskapelig høyskole for teologi, religion og samfunn

+ Einar Granum Kunstfagskole

+ Fagskolen Kristiania

+ Fagskolen Oslo Akershus

+ Fjellhaug Internasjonale Høgskole

+ Handelshøgskolen BI

+ Høyskolen for dansekunst

+ Høyskolen for ledelse og teologi

+ Høyskolen Kristiania

+ Kunsthøgskolen i Oslo

+ NLA Høgskolen, Staffeldts gate

+ Norges Idretthøgskole

+ Norges musikkhøgskole

+ Norsk Gestaltinstitutt Høyskole

+ Norsk fagskole for lokomotivførere

+ Noroff Oslo

+ NSKI Høyskole

+ Oslomet

+ Politihøgskolen

+ Universitetet i Oslo

+ Steinerhøgskolen

Kilde: sio.no

Nå blir det vanskeligere for nord

Storbritannia er ikke bare ute av EU, de har også meldt slutten på deltakelse i neste programperiode for Erasmus+. Det vil ha negative konsekvenser for norske studenter.

Utteksling

tekst Alvilde Overaa

– Erasmus-kårene har vært topp, sier Øivind Bratberg, førstelektor ved Institutt for statsvitenskap på Universitetet i Oslo (UiO).

Det kjente europeiske utvekslingsprogrammet Erasmus+ har norske studenter lenge kunne dra nytte av gjennom EØS-avtalen. På julaften ble det imidlertid kjent at Storbritannia ikke vil delta i den neste programperioden. Det kan få konsekvenser for norske utvekslingsstudenter.

Uten Erasmus+-programmet vil norske studenter måtte betale like mye i skolepenger som andre internasjonale studenter. I tillegg må studenter som skal oppholde seg i Storbritannia i mer enn seks måneder, søke om visum.

Fire år med spekulasjoner

– Erasmus-stipendiet, fritakelse fra skolepenger og en solid motakelse ved vertsuniversitetet

fire og et halvt år. For en knapp måned siden kunne likevel statsminister Boris Johnson kunngjøre at Storbritannia og EU har blitt enige om en historisk avtale. Universitas har flere ganger skrevet om hva avtalen kan bety for norske studenter. Tidlig 2019 advarte daværende forsknings- og høyere utdanningsminister Iselin Nybø (V) mot å reise på utveksling til Storbritannia.

Begrunnelsen var særlig knyttet til usikkerheten for norske studenter som drar på utveksling gjennom Erasmus+.

I februar 2020 uttalte Lene Krogh Baldersheim, rådgiver i Direktoratet for internasjonalisering og kvalitetsutvikling (Diku), som har ansvar for Erasmus-programmet i Norge, dette til Universitas:

– Dersom Storbritannia ikke deltar i neste programperiode i Erasmus, som starter i 2021, kan vi forvente en nedgang i antall studenter.

Erasmus+

- + Erasmus+ er EUs program for utdanning, opplæring og idrett
- + Norge har deltatt i flere av disse programmene siden 1992 og er med i programmet gjennom EØS-avtalen
- + Ifølge Ansa er det månedlige Erasmus-stipendiet på 450 eller 500 euro, avhengig av det aktuelle landet
- + Erasmus+-programmet går over 7 år av gangen, dette henger sammen med budsjettårene i EU
- + Storbritannia vil ikke delta i programperioden 2021–2027

Kilde: regjeringen.no, ansa.no

Erasmus+-ordningen. Dersom det er mulig å reise gjennom en annen avtale, vil studentene likevel ikke ha stipendiet i ryggen.

Det forklarer Bratberg. Han sier det er sannsynlig at det vil bli færre norske utvekslingsstudenter som reiser.

– Det er også meget mulig at det vil være mer sosialt skjevt hvem som drar på utveksling til Storbritannia, sier Bratberg og legger til:

– At det er en enda større fordel enn før å være ressurssterk om du vil på utveksling til Storbritannia, skal du ikke se bort ifra.

Morgan Alangeh, president i Association of Norwegian Student Abroad (Ansa), forteller at organisasjonen hele tiden gjør det de kan for å bidra med sine innspill til Kunnskapsdepartementet og den britiske ambassaden i Oslo.

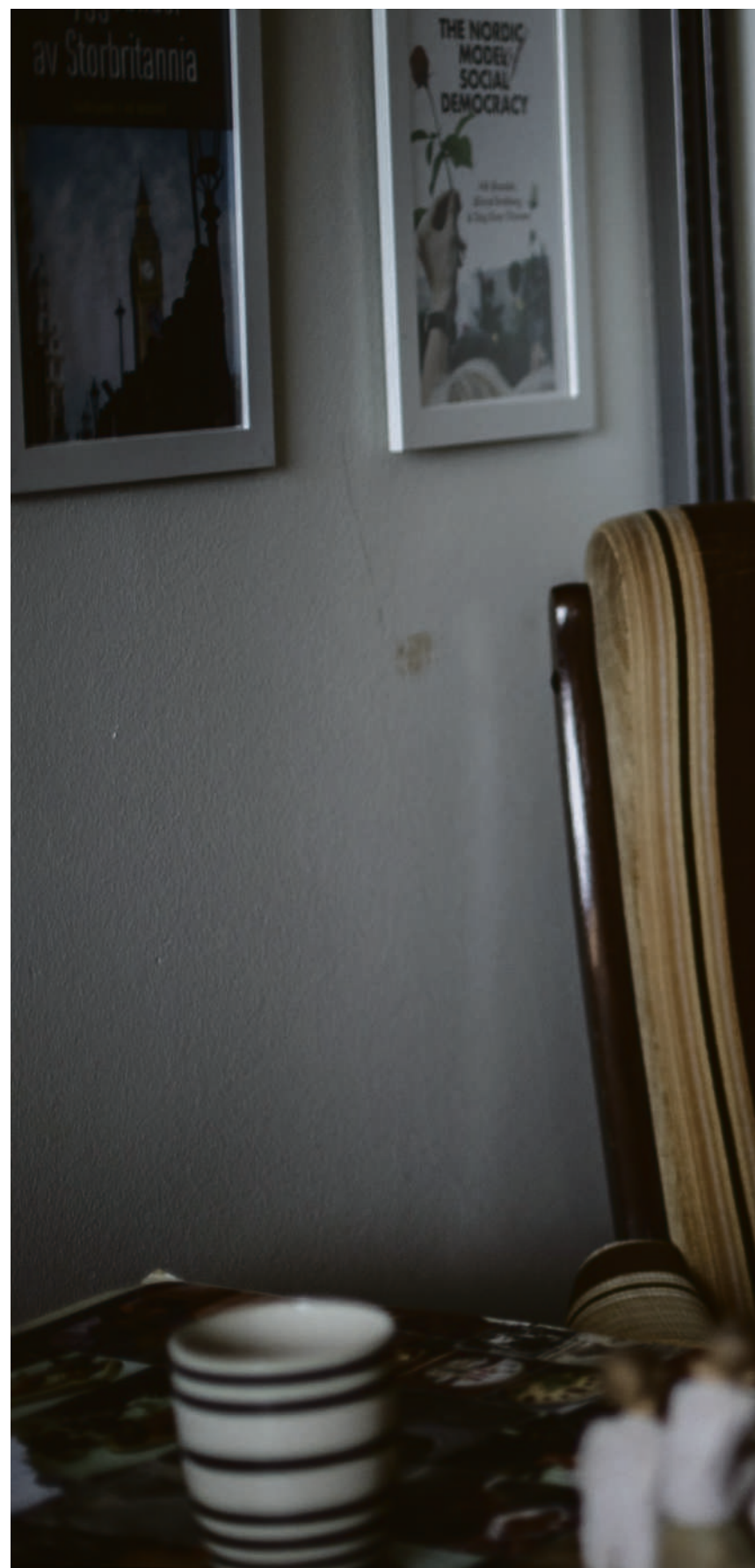
– Viktigheten av å fremheve vanskelige temaer som kan forekomme som norsk utvekslings- eller helgradsstudent, har vært avgjørende. Betingelsene rundt studentvisum er eksempler på dette, sier han.

For både Ansa og den britiske ambassaden i Oslo har det ifølge Alangeh vært viktig at det skal være enkelt å forholde seg til og søke om studentvisum. Det føler han at de har fått til.

– For eksempel ved at det skal være nok å vise til skriv fra Lånekassen om tilstrekkelige midler til å få studentvisumet, sier Alangeh.

Han oppfordrer studenter til å ta kontakt med Ansa dersom man lurer på noe rundt Brexit.

– På kontorene våre vil det være noen som holder seg oppdatert på hva som skjer i Storbritannia. De vil ha løpende kontakt med Kunnskapsdepar-

ARKIVFOTO: JONAS BEEN HENRIKSEN

Morgan Alangeh
President i Ansa

har vært et faktum. Mye skal til for å slå denne ordningen, sier Bratberg.

Han har britisk politikk som forskningsfelt og har tidligere studert i Storbritannia.

Brexit-dramaet har pågått i

Sosialt skjevt

Brexitavtalen kan føre til at dører lukkes for norske utvekslingsstudenter i Storbritannia. De kan potensielt ikke lenger reise til utdanningsinstitusjoner som har vært en del av

tementet og den britiske ambassaden i Oslo, avslutter han.

Erstattes av nytt program

Storbritannia har besluttet å erstatte Erasmus+-programmet med en britisk utvekslingsordning, det såkalte Turing-programmet. Detaljene rundt det nye programmet er ikke kjent ennå. Tanken er imidlertid at britiske borgere skal sikres økonomisk støtte dersom de vil studere eller jobbe utenfor Storbritannia. Noe av hensikten med dette rammeverket er at alle verdensborgere skal behandles likt.

– Det ønskes ikke å gi noen særfordeler til europeere, verken arbeidstakere eller studenter, forteller Bratberg.

– Programmet skal fremelske globalt akademisk talent, og det skal dermed ikke være enklere for nordmenn eller andre europeere å få plass på britiske utdanningsinstitusjoner.

Det britiske utdanningsprogrammet kan imidlertid by på finansielle utfordringer for norske studenter.

– Informasjonen så langt tilsier at Turing-programmet ikke vil omfatte norske studenter.

Imenn å studere i Storbritannia

ARKIVFOTO: GINA GRIEG RIISNÆS

Færre nordmenn across the pond: Øivind Bratberg, førstelektor ved Institutt for statsvitenskap på Universitetet i Oslo, sier at det er sannsynlig at færre norske studenter reiser til Storbritannia etter Brexit.

Dermed vil det sannsynligvis ikke bli aktuelt å få fritak fra skolepenger ved britiske utdanningsinstitusjoner. Det skriver forsknings- og høyere utdanningsminister Henrik Asheim (H) i en e-post til Universitas.

– Urettferdig

Lise Bakke Brøndbo, Erasmus+-institusjonskoordinator ved Oslomet, mener det er problematisk at midlene som er satt av, bare vil gjelde utvekslingsstudenter som kommer fra Storbritannia til Norge.

Det er mulig at det vil være mer sosialt skjevt hvem som drar på utveksling til Storbritannia

Øivind Bratberg, førstelektor ved Institutt for statsvitenskap på Universitetet i Oslo

– Jeg anser det som meget urettferdig dersom dette bare blir en økonomisk god ordning for de britiske studentene, sier Brøndbo.

– Våre egne studenter ender opp uten stipend fra Erasmus+ eller nasjonale stipendordninger, men må betale skolepenger.

Asheim presiserer overfor Universitas at norske studenter fremdeles vil ha de samme rettighetene til lån og stipend til utdanning i Storbritannia – til tross for at Erasmus+-stipendet bortfaller.

Fortsatt overgangsordning

Oslomet og UiO opplyser overfor Universitas at det vil være mulig å dra på Erasmus+-utveksling til Storbritannia til utgangen av vårsemesteret 2023.

– Det er vi veldig glade for. Det betyr nemlig at studenter vil kunne reise til Storbritannia på Erasmus+-utveksling og motta stipend frem til utgangen av vårsemesteret 2023, skriver studieleder ved UiO Hanna Ekeli i en e-post.

Dermed sikres stipend til norske studenter til og fra Stor-

britannia så langt det er tilstrekkelig.

At du faktisk får reist på Erasmus+-vilkår, er det derimot ingen garanti for. Dette vil nemlig avhenge av om partneruniversitetene i Storbritannia har en aktiv utvekslingsavtale og en forlenget stipend-kontrakt på lik linje med de norske utdanningsinstitusjonene.

universitas@universitas.no

Slik får du tilbake studiemotivasjonen

Den som venter på motivasjonen, venter forgjeves: Mari Langmyr, klinisk sosionom og rådgiver i SiO merker pågangen av studenter som sliter med motivasjonen nå.

Tips for å øke motivasjonen

- + Skyld på korona og mørketid. Det er ikke deg det er noe galt med, det er situasjonen du står i. Det forverrer situasjonen dersom du i tillegg skal rette frustrasjonen innover og kritisere deg selv for å være lat, udugelig eller defekt.
- + Finn nye ladestasjoner. Å dvele over manglende motivasjon genererer sjeldent positiv energi. Poenget her er ikke å finne en ny hobby på livstid, men å finne inspirasjon.
- + Let etter «godfølelsen». Grav litt i hva som får deg til å føle deg bra, og gjør mer av det.
- + Fremtving ytre motivasjon. Hvis du kjenner at du hovedsakelig lar deg motivere av ytre ting, bruk det for det det er verdt.
- + Minn deg selv på at dette ikke varer evig. Vær grei med deg selv, ikke forvent ditt livs prestasjon akkurat nå. Og planlegg noe du virkelig ser frem til å gjøre når samfunnet åpner igjen.

Kilde: Mari Langmyr, klinisk sosionom og SiO-rådgiver

Rutiner, lave skuldre og nye hobbyer: SiO Helse gir sine råd for hvordan du takler et nytt koronase-mester.

Motivasjon

tekst Guro Aasaaren
foto Frida Roland

– Jeg har ønsket å bli journalist i ti år og har vært skråsikker på at det er journalistikk jeg skal studere. Nå er jeg et halvt år inne i drømmestudiet, og det er dager motivasjonen er så lav at jeg stiller spørsmål ved hele yrkesvalget, til tross for at jeg har en relevant jobb ved siden av studiet jeg stortrives i. Det er trist.

Det sier Karoline Pedersen (21). Hun går første året på journalistikk ved Oslomet og har i det siste kjent på at koronarestriksjonene tærer på studiemotivasjonen. Usikkerhet rundt når de ulike smitteverntiltakene vil oppheves, fører til at Peder-

sen opplever å miste «gnisten»: – Man vet ikke hva som skjer i morgen eller neste uke, og man vet ikke om det man gjør, er helt forgjeves, eller om det har en betydning, sier hun.

Senk forventningene

Mari Langmyr er rådgiver og klinisk sosionom i SiO Helse. Hun forteller at hun nå snakker med mange studenter som sliter med motivasjonen. At flere sliter med studiemotivasjonen nå, er sannsynligvis et resultat av den sosiale nedstengingen, mener hun.

– Livet ellers virker i større grad inn på studiene, samtidig som det er knyttet mye stress til tilværelsen og brutte forventninger. Mange studenter gir uttrykk for en fremtidsfrykt, forteller

Langmyr.

Hun mener det er viktig at studenter ikke forventer at alt skal være som før, det gjelder også motivasjon.

– Mennesker forandrer seg ikke så raskt. Vi skal ikke ha tilpasset oss denne situasjonen ennå.

Mindre motivasjon

Pedersen merker at det å studere et praktisk studium som journalistikk byr på utfordringer nå.

– Koronasituasjonen svekker læringskurven din. Når du ikke føler at du lærer nok, svekker det også motivasjonen din. Det hjelper ikke at du sitter hjemme på pc-en og redigerer i Garageband og Imovie, når du skal ut i journalistikkbransjen med helt andre programmer.

Hun forteller at hun har problemer med å se fremover.

– Akkurat nå føles det som om man studerer bare for å ha

noe å gjøre. Samtidig må man ta seg selv litt i nakken og tenke at dette ikke er permanent, sier Pedersen.

Nå er jeg et halvt år inne i drømmestudiet, og det er dager motivasjonen er så lav at jeg stiller spørsmål ved hele yrkesvalget

Karoline Pedersen, journalistikkstudent

Den som venter på noe godt

Mari Langmyr mener det er viktig å minne seg på at det ikke

er særlig fornuftig å vente på at motivasjonen kommer. Det gjør den ikke nødvendigvis.

– Det er ikke sånn at du kan sitte passivt hjemme og tenke at du bare skal lese når motivasjonen kommer. Det går ikke. Motivasjonen kommer ikke dalende ned fra skyene.

Langmyr tror det er lurt å lage rutiner for seg selv for å øke motivasjonen. Hun mener at jo flere rutiner man har på timeplanen, jo lettere vil det være å gjennomføre dem.

– Vi mennesker er samtidig veldig avhengig av andre mennesker. Har man et digitalt møtepunkt hver dag, så er det større sannsynlighet for at du klarer å ivareta motivasjonen din. Det er viktig å gjøre ting som gir oss den menneskelige følelsen av å være i samme båt. Det kan gi energi.

universitas@universitas.no

UNIVERSITAS

Vil du jobbe i Norges største studentavis?

JOURNALISTER

Universitas er vaktbikkje, kulturorgan og debattforum for over 70.000 oslostudenter. Vi trenger idérike, skriveføre journalister som brenner for å lete fram og skrive spennende saker innen ulike stoffområder og sjangre, som nyheter, kultur, feature, essay, anmeldelser, kommentar og analyse. Du bør være engasjert og villig til å sette av tid. Opplys gjerne hvilket stoffområde du helst vil arbeide med. Nynorsksbrukere oppfordres til å søke. Søknadsfrist 25. januar.

Spørsmål om stillingen rettes til ansvarlig redaktør Pernille Solheim
psolhe@gmail.com
951 10 941

FOTOGRAFER

Vi trenger dyktige fotografer som kan ta spennende nyhets- og reportasjebilder og portretter som skiller seg ut. Videoferdigheter er en bonus. Du er teknisk stødig og har evnen til å arbeide selvstendig. Eget utstyr er en forutsetning. Søknadsfrist 25. januar.

Spørsmål om stillingen rettes til fotosjef Henrik Follesø Egeland.
henrik.folleso.egeland@live.no
902 18 677

Tørster etter sosial kontakt: Ragnhild Vassbotn og resten av Studentersamfundet jobber hardt for å imøtekomme studentenes sosiale behov.

CHATEAU NEUF MÅTTE KASTE 1500 LITER ØL: — Går ikke under med det første

Chateau Neuf åpner dørene for lesesal og kaffe, men ølkrana må stå. Noe foreningsaktivitet kan de ennå ikke åpne for.

Studentliv

tekst Saga Eline Jonsson Hoff
foto Giulia Troisi

– Målet var hele tiden å kunne holde åpent så mye som mulig og være et trygt og godt samlingssted for studenter, sier styreleder i Det norske studentersamfund (DNS) Ragnhild Vassbotn på telefon til Universitas.

Siden den sosiale nedstengingen i november har de holdt stengt for både bar- og foreningsaktivitet. Nå ønsker de studentene velkommen tilbake, dog på en litt annen måte enn tidligere.

– Huset er nå åpent for lesesal, kollokvierom, kafé og strømming av arrangement. Vi vil ha et eller annet tilbud og være åpne, og det er dette vi kan gjøre nå, sier Vassbotn.

Hun håper mange ønsker å benytte seg av et lavterskeltilbud for alle oslostudentene.

Høsten ga gode besøkstall

Til tross for at studentenes sosiale omgang stagnerte etter andre sosiale nedstenging i november, hadde DNS mye pågang og aktivitet i høst.

– Det er lenge siden vi har hatt såpass gode besøkstall som denne høsten. Vi merket at folk satte pris på at vi var åpne. Både da vi hadde arrangementer, men også bare på en tilfeldig hverdag, sier Vassbotn.

Men noen *draum om hausten* var det heller ikke. Tross gode besøkstall og mange arrangementer med smittevernrestriksjoner har staben måtte sjonglere mange baller, og de frivillige måtte sette seg inn i mange nye arbeidsoppgaver.

– Vi ser at det sliter på de frivillige, som heller må bruke tid på smittevern og forholdsregler. Dette gjør at man kanskje mister litt piffen, sier hun.

Et samlingssted for studenter

Likevel påpeker Vassbotn viktigheten av at de sto på for å være et samlingssted for oslostudentene i annerledesåret. Dét vil de fortsette å være så godt det lar seg gjøre.

– Det er mange som er ensomme, sliter psykisk og økonomisk. Studentene trenger virkelig, særlig de i en ny og stor by, å kunne møtes og ha denne sosiale kontakten. Vi ønsker å kunne være et sånt samlingssted igjen og hjelpe den psykiske helsen på den måten.

Permittert barstab

Serverings- og kulturbransjen er blant dem som har kjent hardest på nedstengingen og restriksjonenes følger. Studenthuset rommer alt fra tørste studenter en onsdagskveld til en rekke ulike studentforeninger.

Vassbotn sier de nå har permittert hele barstaben, og selv om frivillige står på for harde livet, er det lite å gjøre om dagen.

– Sånn sett har det hatt konsekvenser. Samtidig går vi under stimulansordninger og støtteordninger fra staten. DNS går ikke under med det første, men

vi merker det jo, fortsetter Vassbotn.

Skjenkestopp i Oslo fra november medførte også stans i ølkrana. Dermed måtte de kvitte seg med halvannen tank øl. En tank rommer tusen liter.

Studentene trenger virkelig, særlig de i en ny og stor by, å kunne møtes og ha denne sosiale kontakten

Ragnhild Vassbotn, styreleder i DNS

Møtes over en kaffe?

Leder i Velferdstinget i Oslo og Akershus Idun Kløvstad mener koronarestriksjonene har vært uheldige for studentene, ettersom

mange bor alene, er ensomme og kanskje ikke har medstudenter de kan møte.

– *Oslostudentene har ikke kunnet møtes over en øl på tre måneder. Ser du de kjipe konsekvensene av dette?*

– Absolutt, men det finnes kveldskafeer. Nå som det er nasjonalt skjenkestopp, kan vi fint si at det er kjipt ikke å kunne ta den ølen, men jeg tenker at vi heller kan fokusere på at det er innfor å gå ut på kvelden for å drikke en kaffe, sier Kløvstad.

Den som lever, får se

2021 kunne ikke komme raskere. Mange av oss har hengitt oss til håpet for det nye året og våren som vi sakte, men sikkert kryper mot.

I mellomtiden stirrer vi på pc-skjermen og klamrer oss til håpet om utepils og konsert.

– Det ser jo lysere ut. Vi får gode nyheter daglig, og jeg håper vårsemesteret kan være lysere enn høstsemesteret. Det vil nok fremdeles være tiltak, men vi håper på normal drift til høsten, avslutter Vassbotn.

Fellesskap: Nøkkelen til bæ

Felleshuset: Her lagrer og lager de mat, spiser fellesmåltider og holder møter og arrangementer.

Drivhuset: For plantene som trives best i varmen.

Selvforsyning: I DSL produserer de alt de trenger av grønnsaker.

Grønne fingre: Å stelle i grønnsakshagen er en aktivitet som gir beboerne i DSL mye glede.

De har 60 prosent lavere klimagassutslipp enn den gjennomsnittlige danske, i tillegg er de lykkeligere. Hva kan vi lære av beboerne i Den selvforsynende landsby i den grønne omstillingen av samfunnet?

Økolandsby

tekst Sindre Cottis Hoff

Den selvforsynende landsby (DSL) på Sydfyn i Danmark har mange av de typiske trekkene assosiert med økolandsbyer. Beboerne bygger hus, lager egen strøm og varme, har lavt materielt forbruk og er langt på vei selvforsynende med mat. I fellesskap dyrker de grønnsaker og holder husdyr. Det de trenger som de ikke produserer selv, kjøper de inn felles. I «felleshuset» i landsbyen lager og spiser de regelmessig mat sammen.

– Her er det et forpliktende fellesskap hvor alle deltagere trengs. Alle føler seg verdifulle. Det bidrar til å gi livet mening. Alle trengs i storsamfunnet, men her er det tydeligere, sier Erik Pettersen over telefon til Universitas.

Sammen med sin danske kone forlot han for elleve år siden venner og jobb i Norge for å flytte til DSL, hvor de er én av de tjuefire husholdningene som totalt huser

over sytti mennesker.

De startet med en tomt og skulle bygge sitt eget hus. Med tiden har han reflektert over effekten av livet slik det praktiseres i landsbyen.

Sammen fokuserer vi på den ytre bærekraften, men også den indre bærekraften

Alexandra Hasdorf (26), beboer i økolandsbyen Andelssamfunnet

– Det er veldig trygt her, og alle kjenner alle. Vi samarbeider mye om forskjellige oppgaver og aktiviteter. Alt fra små til store ting, forteller Pettersen.

Økolandsby og DSL

+ Økolandsby er en samlebetegnelse for små samfunn som prøver bli bærekraftig miljømessig, sosialt, kulturelt og økonomisk. Økolandsbyer er løst og i varierende grad organisert i nasjonale og internasjonale nettverk.

+ Den selvforsynende landsby (DSL) er en økolandsby i Hundstrup på Sydfyn i Danmark. Beboerne består av 34 voksne og 40 barn. Landsbyen er uformet basert på permakulturelle prinsipper.

+ Compass er et forskningsprosjekt under Institutt for antropologi og institutt for Statsvitenskap ved Universitas i København. Prosjektet studerer miljøbevegelser for å forstå hvordan de påvirker miljøatferd, sosiale normer og institusjoner i samfunnet.

+ I studien Universitas henviser til, er det forbruksbaserte karbonavtrykket regnet ut basert på en kalkulator utviklet av Carbonindependent.org. Her inngår utslipp knyttet til energibruk i hjemmet, transport, mat og generelt forbruk inn i det totale karbonavtrykket per person.

Kilder: antropologi.ku.dk, selvforsyning.dk, ecovillage.org, levendelokalsamfund.dk og compass.ku.dk

Rekraftig samfunnsutvikling?

Fellesskap for bærekraft

Alvoret av de menneskeskapte klimaendringene blir stadig tydeligere. Det samme blir omfanget av endringer i våre liv som vil kreves for å minimere krisen. Kan vi klare det uten å gi slipp på glede i livet?

I det pågående forskningsprosjektet Compass (Collective Movements and Pathways to Sustainable Societies) ved Universitetet i København har de generert data som langt på vei indikerer at man kan nettopp dette. I forskning på danske grønne fellesskap, som økolandsbyer og andelslandbruk, har forskerne funnet at det gjennomsnittlige forbruksbaserte karbonavtrykket for beboere i økolandsbyer er 30 prosent lavere enn hos den gjennomsnittlige danske.

DSL skiller seg betydelig fra disse igjen. Der ser det ut til at beboerne i gjennomsnitt har et karbonavtrykk som er hele 60 prosent lavere enn hva som er tilfellet i den øvrige danske befolkningen. I alle studiens kategorier for utslipp – energi, transport, mat og generelt konsum – er beboerne i DSL langt under nivået til den gjennomsnittlige danske. Det er flere faktorer som bidrar til dette, men én av dem ser ut til å være ekstra viktig.

– Jeg mener det aller viktigste som kommer frem av denne forskningen, er at fellesskap er enormt viktig for å realisere bærekraftig samfunnsutvikling, sier Anette Høite Hansen.

Hun er doktorgradsstipendiat under Compass og har gjort feltarbeid og analyse av data fra en rekke økosamfunn i Danmark, deriblant DSL.

– Folk trenger ikke å være bestevenner, ei heller venner, men folk må kunne hjelpe hverandre med smått og stort. Folk må kunne være til nytte for hverandre. Vi ser at der dette eksisterer, lever folk mer miljøvennlig, sier Hansen.

– Teknologi er viktig i vårt møte med dagens store utfordringer, men vel så viktig, eller viktigere, er gode, tillitsbaserte fellesskap.

I arbeidet under Compass har det også kommet frem at livstilfredsheten i gjennomsnitt er høy i grønne fellesskap som økolandsbyer.

– Hvis man eksempelvis sammenligner den mest CO₂-forbrukende fjerdedelen av den danske befolkningen med medlemmer av grønne fellesskap, så viser det seg at medlemmene i disse fellesskapene er litt mer tilfreds med livet, skriver Maria Möller-Christensen, doktorgradssti-

pendiat under Compass, i en e-post til Universitas.

Man finner at det blant dansker er en klar sammenheng mellom livstilfredshet og CO₂-avtrykk.

– Denne sammenhengen finner vi ikke blant medlemmer av grønne fellesskap. Det tyder derfor på at det i disse fellesskapene er en helt annen logikk og diskurs rundt hva som defineres som «det tilfredsstillende liv».

At man er venner fra før av, er ingen forutsetning for at man klarer noe slikt sammen

Erik Pettersen, beboer i Den selvforsynende landsby

En livsstil som krever arbeid

Maria Glad er en annen beboer i landsbyen. Hun er pensjonist og flyttet fra København til DSL for ni år siden. I en felles søken etter en bærekraftig livsstil og mer natur og selvdyrking i sin hverdag flyttet hun og hennes mann inn til DSL. Over telefon forteller hun ivrig om livet i landsbyen.

– For meg er det livet å leve på denne måten. Det som er annerledes i et sånt fellesskap, er det vi arbeider felles om, sier hun.

– Jeg tror ikke det er sunt eller naturlig for mennesker å leve alene eller kun i kjernefamilier.

Selv om fellesskapet i DSL lar til å muliggjøre livsstil med lavt miljøavtrykk og høy livstilfredshet, så har det ikke vært en lett prosess å etablere dette. Ei er det problemfritt å ivareta.

– Det krever mye arbeid, tid og kunnskap. At man er venner fra før av er ingen forutsetning for at man klarer noe slikt sammen. Her hadde vi mange konflikter til å begynne med. Det ble viktig å gå inn i dem, løse dem og så gå videre, sier Pettersen.

En utfordrer til fellesskapet

Å gå inn i disputer og å løse dem snarere enn å gjemme dem er institusjonalisert i beslutningsmodellen som regjerer i DSL. Der fattes beslutninger på konsensus, som vil si at vedtak ikke fattes før alle i stemmelokal stemmer unisont.

– Ibland kan enkle ting ta

veldig lang tid, og det kan være frustrerende, sier Pettersen.

– Men alt i alt tror jeg likevel prosessen er viktig. Og så er det slik at dersom man ikke har noe engasjement for en sak, så må man ikke delta i møtet hvor avstemningen foregår.

I likhet med i storsamfunnet er det knyttet stor usikkerhet til effekten av pandemien. Fellesskapet i DSL blir satt på prøve i disse tider, forteller Karen Margrethe Jensen (54), som flyttet fra København til landsbyen for ti år siden.

– På grunn av koronarestriksjonene i Danmark har vi nesten ikke hatt noen fellesmiddager siden mars 2020. Tidligere hadde vi alltid disse daglig. Dette tror jeg har vært avgjørende for det sosiale limet i fellesskapet, sier Jensen, som er yogalærer og underviser i bærekraft i landsbyen.

– Ved fellesmiddagene møttes vi hver dag om noe vi samarbeidet om. Vi fikk snakket med og sett alle. Hva som endres og ikke endres av denne lange perioden uten disse fellesmiddagene, er virkelig vanskelig å forutse, sier Jensen.

Ytre og indre bærekraft

Mens økolandsbyenes koronasamtid kan skape bekymring for deres videre eksistens, kan også alderssammensetningen i økolandsbyene gi grunn til å stille spørsmål ved deres fremtid og hva landsbyene kan lære dem som skal realisere den grønne omstillingen.

I arbeidet under Compass kommer det frem at det er få voksne beboere under 30 år i økolandsbyer i Danmark. Kan det skyldes det noe så grunnleggende at livet i en økolandsby kan oppleves som kjedelig for dagens unge? 26 år gamle Alexandra Hasdorf tviler sterkt på dette.

– Man kan absolutt bo i en økolandsby og oppleve å ha en overflod av sosiale og kulturelle aktiviteter. Det vil ikke være som å bo i byen hvor det konstant skjer noe til alle tider i døgnet. Men til gjengjeld får du så mye annet, sier Hasdorf.

Hun bor selv blant nærmere tre hundre andre i økolandsbyen Andelssamfundet ved Århus, som minner mye om DSL. Hun har også engasjert seg mye i DSL, og i høst var hun prosjektleder for Bæredygtighed & Modstandsdygtighed Festivalen der. For henne er økolandsbyene av instrumentell betydning for å finne og praktisere bærekraftige måter å leve på.

– Jeg tror fellesskap, økolo-

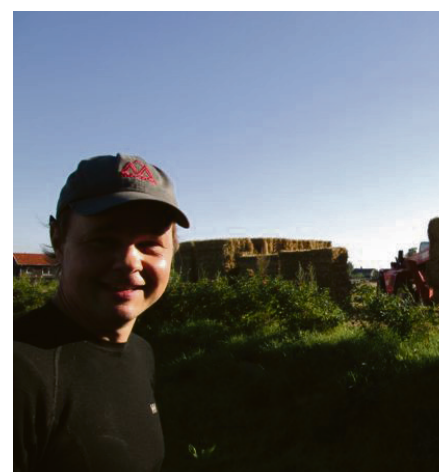
ARKIVFOTO: KAREN MARGRETHE JENSEN

Korona: Karen Margrethe Jensen (54) bekymrer seg for konsekvensene av korona for DSL.

ARKIVFOTO: MARIA FONFARA

Noe for alle: Alexandra Hasdorf (26) tror livet i økolandsby kan passe for unge som voksne.

ARKIVFOTO: KAREN MARGRETHE JENSEN

Isolering: Erik Pettersen har isolert huset sitt i DSL med halmen som kan sees i bakgrunnen.

ARKIVFOTO: UNIVERSITETET I KØBENHAVN

Forsker på økolandsbyer: Anette Høite Hansen er antropolog og doktorgradsstipendiat.

ARKIVFOTO: KAREN MARGRETHE JENSEN

Hjem, kjære hjem: Huset hvor Karen Margrethe Jensen har bodd i gjennom sine ti år i landsbyen.

ARKIVFOTO: KAREN MARGRETHE JENSEN

Dugnad: «Fællesarbejdsdag» med blant annet vedlikehold av drivhuset i landsbyen.

giske bofellesskap, er steder hvor man felles kan tenke gjennom hele kretsløp. Sammen fokuserer vi på den ytre bærekraften, men også den indre bærekraften: hvordan vi kan innrette vår hverdag sånn at våre liv blir fylt med glede, sier Hasdorf.

– Det er nærmest umulig å gjøre det alene. Både fordi det er overveldende å stå med alle de valgene alene og alle de tingene man skal forholde seg til, men også rent praktisk er det nesten umulig å omstille seg selv som individ.

Ser lyst på koronaeffektene

Til tross for at pandemien skaper bekymring i DSL, ser Hasdorf på det med mer optimisme.

– Jeg tror ikke vi kommer til å vende tilbake til det som var det normale før korona. Jeg tror det vil være et helt annet fokus på lokale fellesskap. Og det ser jeg ikke på som noe dårlig. Det ser jeg på som noe riktig flott og fint.

Kanskje har det også introdusert mange for en ny kilde til glede.

– Det er nesten først nå at vi har lært oss begrensningens kunst og kunnet finne gleden i

det. På mange måter tror jeg det er langt mer bærekraftig og gir mye mer livskvalitet at ikke alle valg står åpne for oss.

Folk må kunne være til nytte for hverandre. Vi ser at der dette eksisterer, lever folk mer miljøvennlig

Anette Høyte Hansen, doktorgradsstipendiat under forskningsprosjektet Compass

Mikroaktivisme

Økolandsbyer kan ifølge Compass fasilitere gode liv med lave utslipp av drivhusgasser, noe som langt på vei er muliggjort av fellesskap som eksisterer innenfor de gitte økolandsbyene. Men er det en god måte å bidra til de store endringene verden trenger, på? Hansen mener forskningen

sterkt indikerer at det er tilfellet.

– Når man bor i et økosamfunn, når man har mye av sin fritid, sitt arbeid, sine måltider og venner der, så er det en form for miljøaktivisme hjemmefra som jeg kaller mikroaktivisme. Økosamfunnsbeboerne deltar i sine samfunn slik at de fungerer godt, og demonstrerer aktivt at gode og miljøvennlige liv i fellesskap er mulig. Dette kan inspirere mange, sier Hansen.

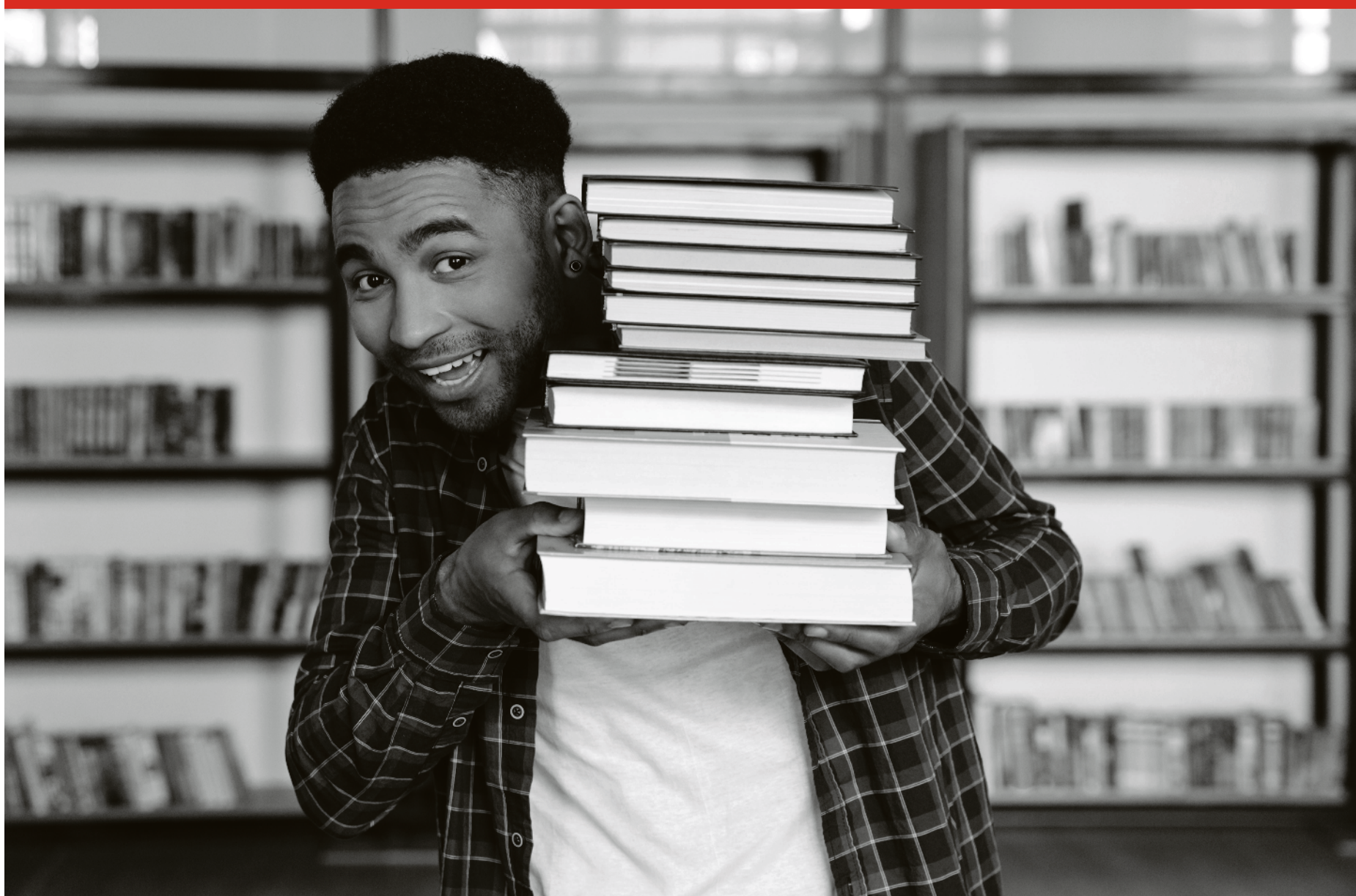
I sitt arbeid har hun observert flere indikasjoner på at mikroaktivismen utøvd i økolandsbyene inspirerer slik til handling også utenfor landsbyene.

– Det er flere unge i urbane områder som prøver å etablere urbane bofellesskap inspirert av prinsipper fra økolandsbyer. De ønsker å bo mindre, dele mer med hverandre, leve mer miljøvennlig. Derfor, selv om det ikke er mange mellom 20 og 30 år som bor i økolandsbyer, kan unge bli og la seg bli inspirert av den mikroaktivismen som skjer i slike samfunn til å skape liknende samfunn i urbane strøk.

akademika^{no}
fagbokhandel

PENSUMPAKKER

RIKTIG - ENKELT - BILLIG

Velkommen innom

Du finner oss på Blindern, Pilestredet, Frydenlund,
Høyskolen Kristiania og i Kristian Augustgate 15

Vi sender også fraktfritt

Kontakt oss på tlf. 924 30 013

E-post: blindern@akademika.no

KULTUR

kulturredaktør: **Fride Selnes Jensen**
fride.jensen@gmail.com 986 44 292

Softe søstre skaper selv

Fargefest: Det er få steder i leiligheten som ikke har et rosa element. En farge som symboliserer feminitet, barndom, og det å være leken og nysgjerrig.

Instagram som katalysator: Høsten 2018 opprettet Sara og Amanda Tonning instagramprofilen Soft. Her deler søstrene vesker og smykker som lages i en gammel bygård i Gamlebyen.

Gjennom søm, farger og mønstre ønsker søstrene Tonning å engasjere flere til å vise frem sitt unike uttrykk. Med instagramkontoen «Soft» fant den evige hobyen en klar retning.

Kultur

tekst Cathrine Northug
foto Hanne Jones Solfjeld

– Selv om kundene kanskje må vente en uke, ligger det en større tanke bak plagget de går med, forteller Amanda Tonning (22), den yngste av søstrene bak designstudioet Soft.

Utgangspunktet for designkonseptet er et ønske om å bidra til å motarbeide overforbruk av stoffer. Derfor lager søstrene sitt signaturprodukt – vesker – på bestilling.

– Det å skape noe som mennesker blir glade for, sammen gir meg mening, legger storesøster Sara Tonning (27) til.

Universitas møter søstrene i leiligheten der det hele startet. Perler og pastell pryder den eldre bygårdsleiligheten i Gamlebyen, og Sara og Amanda tar oss imot med heklede bordbrikker til en varm kopp kaffe. Det myke og lune sitter i de pastellfargede veggene, men under den

duse fremtoningen bobler det også et sterkt ønske om å skape, uttrykke og gi form.

– Det er behov for at folk våger mer. Det er noe vi vil bidra til gjennom Soft, fortsetter Sara.

Trikker og busser suser forbi det travle krysset utenfor, og fra vinduet kommenterer Sara på passasjerer og fotgjengere som hun mener blir litt vel sortkledde. Jentene er heller ikke spesielt begeistret for naboområdet Bjørvika, der sterilt glass rammes inn i betong og metall. Det er tydelig at søstrene lengter etter et mer lekent og fargerikt bybilde.

Hobby, avkobling og studium i ett

Sara har en toårig utdannelse fra Bilder Nordic og går i dag på Oslo Fotokunsthøgskole. For tiden jobber hun med et filmprosjekt om kvinnehelse og tabubelagte tema som menstruasjon og samtalen rundt det å få barn eller ikke.

– «Av og for kvinner» vil jeg si ofte er det underliggende temaet i mine prosjekter, forklarer hun.

Mens storesøster studerer filmkunst, holder Amanda for tiden til på Einar Granum Kunstfagskole ved Akerselva i Oslo. Her bruker hun dagene sine på tegning og produksjon av kunstinstallasjoner. Studiet fungerer godt i kombinasjon med Soft, mener hun, og gir ekstra inspirasjon til å ekspe-

rimentere med ulike motiv og stiluttrykk.

Instagramkontoen har i skrivende stund 222 følgere. Selv om de har et ønske om å ekspandere og leve av bedriften i fremtiden, er ikke hovedfokuset på pengene. Det er heller en mulighet for avkobling ved siden av studiene og noe som gir søstrene glede i hverdagen.

Lekent, nysgjerrig og feminint

Dagen vi møtes, er Sara kledd i en grønn, zebra-stripete skjorte og glitrende øyenskygge. Dyremotiv er tydelig noe de begge er tilhengere av. Amanda har for anledningen tredd en selvstrikket vest over en nylongenser i leopardmønster.

Ut vinduet er det ikke mange farger å få øye på. Da kan følelsen av å stikke seg ut bli sterkere når jentene bruker farger og mønstre i synlige og eksentriske varianter.

– Spesielt når noe er annerledes, tenker man på hvordan det blir mot-tatt. Det å plutselig vise det til andre er veldig sårbart, sier storesøster Sara.

Amanda nikker bekreftende, men sier at redselen nå er borte, og at terskelen for å publisere og dele av seg selv ikke er like høy som før. I dag har eksponeringen blitt en del av deres strategi, hvor det å synliggjøre seg selv er hvordan

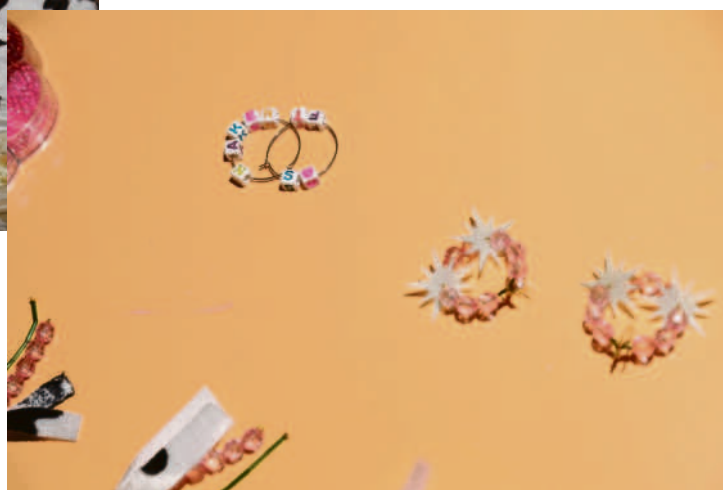
Selv om kundene kanskje må vente en uke, ligger det en større tanke bak plagget de går med

Amanda Tonning, kunststudent

Samtidig er vi også noen myke og følsomme jenter

Sara Tønning, filmstudent

Søstre gjennom nål og tråd: Sara og Amanda Tønning har helt siden barndommen hatt et nært forhold til både hverandre og kunsten.

man skaffer et nettverk og kommer i kontakt med nye kunder.

Rosa vegger, rosa bord og rosa lysestaker. Om det ikke er rosa, er det muligens lilla. Søstrene fronter fargen sammen med sitt firmanavn «Soft», noe de raskt skjønte ville fange deres stil og uttrykk.

– Det startet med de myke veskene vi lagde. Men samtidig er vi også noen myke og følsomme jenter, ler Sara.

– Var skummelt

Bak glassblåste vaser og tørkede blomster henger en rosa Louisiana-plakat, et velkjent motiv fra deres instagramprofil. I likhet med andre i deres felt var det på Instagram prosjektet tok form. Det var storesøster Sara som tok initiativ til å gjøre de mange hobbyene om til en faktisk jobb.

– Det å gå for det, ta steget sammen og dele det med andre, det skjedde bare plutselig.

– Hva skulle til for å ta det endelige steget og faktisk lage en konto?

Jentene ser på hverandre over bordet og grabler. Amanda tar ordet og roser søsteren med å fortelle hvordan det hjelper å ha en pådriver i gruppen, en som klarer å ta et konkret initiativ. Med en utdanning i foto sammen med et par nysydde vesker lå allerede mye til rette for å opprette en konto. Å dele et uttrykk som ingen hadde sett før, var imidlertid noe som satt langt inne.

– Det er noe med det å tørre å være synlig og å vise det til folk. Man har alle disse negative tankene om hva andre kommer til å mene. Det var skummelt, forteller Sara.

«Av og for kvinner» vil jeg si ofte er det underliggende temaet i mine prosjekter

Sara Tønning, filmstudent

med, mener søstrene er viktig.

– Om man selv kan få ta del i prosessen av vesken, vil man kanskje lettere føle en tilhørighet og sette mer pris på den, i stedet for masseproduserte plagg som lett kan skiftes ut, sier Amanda.

kultur@universitas.no

Generasjon selvetablering

Amanda har stor tro på det å være sin egen sjef, og hun ser tydelig at trenden med å starte egen bedrift allerede er veletablert i hennes omgangskrets i Oslo.

– Det å være en del av alle leddene i prosessen, fra idé og produkt til eksponering og kontakt med kundene, er et ønske flere ser ut til å ha, føyer hun til.

Soft studio befinner seg i leiligheten til Sara, vegg i vegg med soverommet. Rommet måtte ha god plass både til å klippe i de meterlange tøystoffene og til å tenke ut nye planer under god takhøyde. Veien fra idé til gjennomføring er for søstrene like flytende som skillet nå er mellom arbeid og fritid.

I tillegg til å ha et studio med fleksible arbeidstider har sosiale medier gjort det enklere for jentene å eksponere seg. Instagram er også en plattform hvor Sara og Amanda møter andre i samme bransje og hvor de støtter hverandre og henter inspirasjon.

En avgjørende faktor for valget om å starte et eget desinstudio var ifølge Amanda ønsket de begge har om å være selvgående.

– Da jeg var liten, var det var for eksempel ingen andre enn meg selv som skulle klippe håret mitt, til tross for at det ikke alltid så like fint ut, ler hun.

Det er ikke vanskelig å se hvordan de selvmalte rosa veggene bærer preg av barndom og flerfoldige år på Steinerskolen, som er kjent for en praktisk og kunstnerisk tilnærming til læring. Her gikk begge søstre ut av videregående. Med et tilbakeblikk på deres kreative oppvekstmiljø, i kombinasjon med en åpen og støttende mor, er det kanskje ikke så overraskende at deres utdanningsveier førte til etableringen av et eget firma.

Tilhørighet gjennom farger

Universitas' fotograf trer vesker som perler på en snor over armene til Amanda. Veskenes form er rund og enkel, men fargene og mønstrene vil søstrene skal være opp til kundene å bestemme.

Det at man har muligheten til å skredersy og sette sitt eget preg på noe man går

DEBATT

idé- og debattredaktør: **Aksel Rogstad**
debatt@universitas.no 988 05 815

KJØR DEBATT Hete tips om debatter i andre redaksjoner

I magen til Hagen

– Som dere kanskje forstår, kan julemiddagen være en ekstatisk og fantastisk opplevelse, skriver Herman Bjørnson Hagen i sin siste lederartikkel som redaktør i Tuntreet. Som «snart avdanka redaktør» vil han takke sin trofaste redaksjon og Ås-studentene, men det er som ordtaket sier: Veien til en manns hjerte går gjennom tarmen, og Hagen har vanskelig for å vie ordene til annet enn euforien ved sølvtøyet:

– Det er få følelser som slår den å dra skinnen av den fetttdryppende, lange, saftige medisterpølsa og når du tar den på gaffelen for å dytte den sensuelt ned i svelget.

Mens vi anstendige mennesker klarer oss med en serviett på fanget, kan det se ut som at Hagen trenger en i undertøyet også. Vi får håpe at resten av selskapet makter å føre meningsfulle samtaler over stønningen fra hjørnet, men det er nok for mye for langt. Hagen kan knapt sitte stille der han får «frysninger nedover ryggen» av «lyden av kniven som skjærer gjennom den sprøe svoren».

Hvor var vi? Ah, jo: ny redaktør. Den heldige får begynne med å lufte kontoret fritt for eimen av pinnekjøtt og kroppsvæsker.

Guder du kan regne med

Det finnes ennå gåter viten-skapen ikke klarer å løse. Som: Hvorfor regner det alltid i Bergen? Heldigvis har UiB-student Thuridur Osk Sigurbjornsdottir gjort noen skarpe observasjoner som hun deler i et leserbrev i Studvest. Etter et møte med en rastløs mann fra Barcelona innser hun hvor lite lyd som skapes av folk i vestlandsbyen. Det tærer såpass på at hun ikke får sove om natten, og i et tungt øyeblikk går lyset opp for henne:

– Først da skjønnte jeg hvorfor det alltid regnet i Bergen. Regnet skapte lyd i stillheten. Ro i sinnet beveget seg over meg. Så endelig kunne jeg sovne igjen.

Jeg har hørt noe om noen fjell som gjør skyene tunge eller noe, men det er antagelig bare tåkeprat fra suspekke meteorologer. Det er klart himelmaktene er såpass rause at de ikke lar bergenserne gå til vanvidd i sine tause hoder! Hyll din store frelser.

Ukas tweets:

bertin @michelfosho
av og til prøvesmaker jeg bensinen før jeg fyller bare for å drite på konseptet psykisk frisk
Sammen kan vi knuse de fremmedgjørende idealene som storindustrien krever av oss.

jörg aarst @jorgaarst
(Rykker ut med en beklagelsespost på instagram etter å ha kjørt Oslo rundt i fylla med en heisekran med rivningskule og rasert opptil flere bygninger)
–jeg har bedt Raymond Johansen på en kaffe, så jeg foreslår at vi setter en strek for dette nå

Andreas V-R @andreasveie
En undervurdert hersketeknikk er å skrive et takkekort/julekort/bursdagskort, ta bilde av det, og sende det til mottaker, på MMS
Personlig foretrekker jeg å gi en minnepinne med et bilde av kortet limt inn i MS Paint.

Debattregler i Universitas

Vil du få din mening på trykk i Universitas?
Send innlegget ditt på e-post til **debatt@universitas.no**
Typiske innlegg er mellom 1500 og 2500 tegn, inkludert mellomrom. Lengre innlegg kan vurderes i noen tilfeller.

- Vi trykker ikke innlegg som har vært på trykk i andre aviser eller som er hatske og trakasserende
- Vi tar oss retten til å forkorte innlegg
- Frist for innsending av innlegg er søndag kl. 17
- Legg ved et portrettfoto av deg selv i e-posten

Vi har ingen lærer-studenter å miste!

Lektorprogrammet
Ellen Marie Hammer, leder i Pedagogstudentene ved UiO

Universitas skrev nylig om de misfornøyde lektorstudentene ved UiO, en misnøye over praksis og organisering av emnet PROF1015. Nesten én av tre av studentene i dette emnet har skrevet under på en klage til Institutt for lærerutdanning og skoleforskning (ILS). Klagen omhandler usikkerhet og forvirring rundt praksis, uoversiktlig eksamen og en opplevelse av ikke å bli hørt av instituttet.

Slike tilbakemeldinger er svært viktig når vi vet at syv av ti lektorstudenter faller fra i løpet av utdanningen. Vi som studenter forstår at «kabalene skal gå opp», og at skoler på grunn av den pågående pandemien har gjort det ekstra vanskelig for ILS å legge kabalene. Men er det grunn til å etterlate studentene usikre og med mange spørsmål og ikke lytte til dem når de deler frustrasjonen sin?

Praksis skal være lærerstudenters arena for å gjøre de nødvendige koblingene mellom fagdidaktikk, pedagogikk og disiplinlag. Den norske skolen trenger lærere med faglig dybde, kombinert med pedagogisk og didaktisk kompetanse, til det beste for framtidens Kunnskaps-Norge og til det beste for elevene. Det er dette som står på spill.

Pedagogstudentene har gjennomført en praksisrapport blant sine medlemmer, og dessverre er det lan-

Vi vet at syv av ti lektorstudenter faller fra i løpet av utdanningen

dets lektorstudenter som opplever størst misnøye med praksis. Kun 44 prosent av landets lektorstudenter sier de er fornøyde med praksis, og 33 prosent av dem som har vurdert å droppe ut av studiet, sier at praksis bidro til dette ønsket. Dette er svært urovekkende tall, når god praksis er så avgjørende for kvaliteten i utdanningen.

Derfor er det synd, men ikke overraskende, at lektorstudentene ved UiO har slike opplevelser med PROF1015. Studentene opplever dyre reiseutgifter uten refusjon, flere får ikke praksis i hovedemnet sitt, og forventningene til studentene og organiseringen varierer veldig fra praksisskole til praksisskole. Ifølge vår praksisrapport er det disse områdene som kjennetegner en mislykket praksis, og vi er redde for at dette er faktorer som gjør at flere av våre medstudenter faller fra.

Da jeg valgte å ta lektorutdanningen min ved UiO, hadde jeg store forhåpninger til instituttets kvalitet og organisering. Jeg ser ingen grunn til at universitetet ikke kan begynne å møte liknende forhåpninger for framtidige lærerstudenter. Om lektorprogrammet utøver sitt potensial, mener jeg at jeg kan bli den læreren som utgjør en forskjell, og at min faglige dybde kan inspirere mine elever.

Vi tror nøkkelen til flere lærere i norske klasserom fra lektorprogrammet ved UiO er å lytte til oss som er studenter, og skape trygghet og forutsigbarhet. Dette er til det beste for elevene, og vi har ingen lærerstudenter å miste!

debatt@universitas.no

Merking av mat som inneholder kjøtt

SiO-mat
Fredrik Øren Refsnes, direktør i SiO Campus

Camilla Langen fra Grønn liste oppfordrer i et innlegg 14. januar SiO Mat og drikke til å merke mat som inneholder kjøtt for å gjøre det lettere å spise bærekraftig på campus. Vi vet at studentene i Oslo er opptatt av bærekraftig mat, og at mange etterspør et bedre tilbud innen plantebasert mat. Kjøttkonsumet går ned i Norge, og i Oslo og de store byene foregår det nærmest et «proteinskifte». Spesielt unge beveger seg fra animalske proteiner til planteprotein.

Vi er helt enig med Langen i at SiO bør hjelpe studentene ved å gjøre det lett å være med på det grønne skiftet

Vi er helt enig med Langen i at SiO bør hjelpe studentene ved å gjøre det lett å være med på det grønne skiftet. Vi er glade for at stadig flere ønsker å spise sunnere og mer bærekraftig. SiO ønsker å ta en tydeligere rolle innenfor plantebasert mat, tilsvarende Kutt Gourmet-satsningen, hvor studentene de siste seks årene har kunne bidra til å redusere matsvinn gjennom å kjøpe måltider av overskuddsmat. Nå skal

vi også gjøre mer for å bidra til det såkalte «protein-skiftet», med omlegging fra animalske proteiner til mer bærekraftige plantebaserte proteiner.

Alle våre serveringssteder som tilbyr dagens varmrett, skal tilby både vegetariske varmretter og et alternativ med kjøtt, fisk eller fugl. Per i dag merker vi produkter med vegetar- og vegansymbol slik at man skal kunne ta bevisste valg. Kanskje skal vi også ha et kjøttssymbol? Det skal vi se nærmere på. Det er lovpålagt å merke allergener, så i selve innholdsdeklarasjonen til rettene blir det ikke endringer.

Omlegging til et kosthold med høyere andel frukt og grønt og mindre animalske produkter er et viktig virkemiddel for å redusere klimagassutslipp. Til våren ønsker vi å åpne et helt nytt og bærekraftig serveringskonsept med plantebasert mat. Det er for tidlig å kunne si noe mer konkret om dette, men vi vil gjerne ha innspill fra studenter som har ønsker og innspill til stedet eller vil delta i en fokusgruppe som skal være med på å utvikle og gi tilbakemelding til konseptet. Vi hører gjerne fra studenter som har lyst til å være med på dette.

debatt@universitas.no

Ukas sitat:

Så kom eg på andre plass i den store hi-ha-ho-turneringa til AdamsEplekor, mannskoret til nanoteknologi. Eg er litt skuffa, for eg er ganske sikker på at eg egentleg er flinkare enn han som vann

NTNU-student Simen Ringdahl (24) forteller Under Dusken om 2020s stadige nedturer.

Vi trenger tiltak, ikke statusoppdateringer!

Krisepakke

Idun Kløvstad, leder i Velferstinget i Oslo og Akershus

Alexandria Marie Elboe Gogstad, 2. nestleder i Høyres Studenter, skrev forrige uke et innlegg i Universitas der hun går ut mot sentralstyremedlemmene i AUFs kritikk av regjeringens innsats for studenter under koronapandemien.

Gogstad nevner at Asheim gjennom pandemiperioden har kommet med mange statusoppdateringer og innlegg, og fremhever dette som en positiv ting for studentene. Det skrives at det, i de mange statusoppdateringene, finnes både tiltak og sympati. Vi finner i hovedsak sympati. Ikke fordi det ikke har kommet tiltak, men fordi tiltakene rett og slett ikke er gode nok og ikke holder tritt med situasjonen.

Så hvorfor setter vi ikke pris på mange oppdateringer og sympati? I teorien er begge deler positive, men ikke nødvendigvis i realiteten. Hadde statusoppdateringer vært det som hjalp studenter, hadde vi etterlyst en statusoppdateringskrisepakke. Det har vi ikke, da det ikke holder med sta-

Hadde statusoppdateringer vært det som hjalp studenter, hadde vi etterlyst en statusoppdateringskrisepakke

tusoppdateringer hvis de ikke består av konkrete tiltak som hjelper studentene.

Det å fremheve at studentene fikk opplysninger om smittevernregler spesielt rettet mot dem dagen før resten av befolkningen, som et positivt tiltak oppleves noe spesielt. Både fordi studenter igjen skilles ut som en egen gruppe når det snakkes om smittevern, som om vi er ekstra smittsomme, men også fordi det, med beskjeden, lå en forventning om at studenter som satt med reisebilletter bestilt lengre tid i forveien, bare kunne snu seg rundt, skrote alle planer og finne pengene til ny billett på et senere tidspunkt.

Mye prat om hvor mye en bryr seg, når tiltakene ikke står i stil, kan være provoserende, da praten fremstår som hul og lite troverdig. Når studenter sliter både økonomisk og sosialt i en krevende tid samtidig som tiltak uteblir, virker det ekstra sårt når de som er ansvarlige, gang på gang nevner hvor mye de bryr seg, og hvor bekymret de er. Jeg står ved det jeg skrev før jul: Vi trenger handling, ikke bekymringer.

debatt@universitas.no

En del av skjorten, en del av meg

Petit

Aksel Rogstad, idé- og debattredaktør i Universitas

Hva vil skrivebordet når det spiser opp albuene på skjortene mine? Vil det mitt eget beste?

Jeg åpner klesskapet. Jeg ser på rekken med skjorter som henger tett i tett etter hverandre. Og med sorg i hjertet merker jeg meg hvordan de én etter én får den samme permanente barnesykdommen: tynnslitte albuer.

Som en hjelpeløs far kan jeg ikke annet enn å stå på sidelinjen mens mine små lider. I speilet enser jeg det misfargede feltet før jeg skynder meg med å dra blikket videre. Når jeg klør meg på albuen, kan jeg føle hvordan kordfløyelen sakte, men sikkert jevnes ut. Jeg hører stemmer om natten, og jeg fylles av angst hver gang jeg bøyer armen, i frykt for at raknerok skal rykke nærmere.

Det er først når jeg møter meg selv i klesskapet, at jeg innser hvilke villfarelser jeg bygger mine studier på

Det er stundene ved arbeidsbordet som innhenter meg. Alle timene lent over bøkene med albuen støtt trykket mot bordflaten setter sine spor. De gnager seg inn til huden mens pensum polstrer meg med stadig tjukkere systemer å se verden med. Jeg tenker at det jeg driver med, skal gi meg sterkere beskyttelse mot verdens blindspor; samtidig skjer det på bekostning av den beskyttelsen jeg tar på meg hver morgen. Er jeg i ferd med å gå meg bort i mine egne akademiske sysler?

Skjortealbuene mine henger i hvert fall i en tynn tråd. På enkelte av dem skinner huden igjennom. Mon tro er det et bilde på hvor skjør verdenen jeg henter i studiene mine, er: intakt enn så lenge, men til enhver tid faretruende nære å gå i oppløsning og blottlegge mitt sårbare vesen. Med ett står studenten uten klær.

Jeg aner noe fryktingnyttende i hvordan mitt eget antrekk eroderer som følge av min naive søken etter svar på hvordan verden henger sammen. Erosjonen kommer like uunngåelig som umerkelig; det er først når jeg møter meg selv i klesskapet, at jeg innser hvilke villfarelser jeg bygger mine studier på. Og det som begynner som en falmet krets på stoffet, ender i en kalddusj når jeg kan føle selve bordet i kontakt med huden min. Mens jeg murer meg inne i en verden av abstrakte begreper, krever den materielle virkeligheten min anerkjennelse. Og den skyr ingen midler; skjorten skal fortæres om det er det som skal til.

Hvor går veien herfra? Jeg vet ikke. Jeg kan selvsagt lappe skjortealbuene og på den måten nekte å leve med bordkontakten. Men det blir som å sverge til armingene fordi jeg skulle nekte å lære meg å svømme. Nei, løsningen kan ikke være å fortrenge virkeligheten jeg omgir meg med; det er på tide å konfrontere den. La albuen rakne. Om kampen skal stå mellom meg og bordet, så la det bli en ærlig kamp.

debatt@universitas.no

ANMELDELSER

anmelderredaktør: **Ellisiv Sunde Myrva**
anmeldelser@universitas.no 944 73 404

 Bok:

På vei mot stupet

Espen Hammer gir en komprimert og effektiv forståelse av USAs reise fra verdensleder til redusert stormakt.

Bildet av en konspiratorisk sjaman med bisonhorn og ansiktsmaling flankert av to skjeggete menn, hvorav den ene bærer på et stort rødt Trump-flagg, står for meg igjen som selve kulminasjonen av den mest intense og uforutsigbare presidentperioden i amerikansk historie. Stormingen av kongressen 6. januar viste ikke bare hvilke krefter og bevegelser som ulmer under overflaten i verdens kanskje mest innflytelsesrike land. Den viste også en grunnleggende mistillit til et system og en institusjon som de siste sytti årene har påberopt seg rollen som forkjemper for de liberale verdiene vår del av verden bygger på. Noe har åpenbart gått galt i USA, men hva? I sin siste bok gir filosof Espen Hammer seg i kast med spørsmålet vi alle stiller oss om dagen.

Det har riktignok ikke manglet på bøker som har forsøkt å forklare fenomener som trumpismen, rasemotsetningene og den voksende ulikheten mellom rike og fattige i USA. For lesere som ønsker å holde seg oppdatert, men ikke vil grave seg ned i den demografiske utviklingen i rustbeltet siden slutten av 70-tallet, er det likevel ikke så lett å finne frem i mylderet av akademisk og journalistisk lektyre om forholdene over Atlanteren. Hammers bok er en gave i så måte. På snaue 150 sider streifer han innom det meste du trenger å vite om den økonomiske, sosiale og politiske utviklingen som har ledet landet inn i en vedvarende krise-tilstand.

USA: En supermakt i krise

Forfatter: **Espen Hammer**

Forlag: **Kagge**

Sjanger: **Sakprosa**

Katalysatoren som forviser stadig flere amerikanere til et liv i fattigdom, finner Hammer i nyliberalismens fremvekst fra slutten av 70-tallet. I et samfunn der kapitalen styrer alt, er risikoen for å falle utenfor stor. Dette vet også arbeidsgiverne, helsesystemet, ja til og med fengselstjenesten å benytte seg av: En lavt betalt jobb uten rettigheter vi tilskriver en ansettelse her i Europa, er tross alt bedre enn å havne på gata. Samtidig styrer de store teknologigigantene og oljeselskapene det meste av det som foregår i Washington. Som Hammer fint forklarer, er USA de store selskapenes land. Og med all lobbyismen og de private pengestrømmene som pumpes inn i kongressbygningen, er det all grunn til å så tvil om det amerikanske demokratiets legitimitet.

Som professor ved universitetet i Philadelphia og mangeårig innbygger i landet befinner Hammer seg tett på mange av forholdene han beskriver. Bare en liten kjøretur unna hans eget villastrøk finnes områder de fleste med en viss tyngde på lommeboken blir bedt om å holde seg unna. Samtidig faller Hammer aldri i fellen for å bli sentimental på vegne av sitt andre hjemland. Igjen står en nøktern, poengtert og dyster analyse av en supermakt som må gjenfinne seg selv både på hjemmebane og ute i verden.

Endre Ugelstad Aas
anmeldelser@universitas.no

 Plate:

Kortreist perfekt

På turnebussen gjennom Europa har Sløtface-bassisten Lasse Lokøy brukt tiden flittig på egne prosjekter. Nå slipper han et debutalbum av de sjeldne.

Se for deg at Bon Iver og Frank Ocean går sammen med alle sine venner for å skape den perfekte indie-pop-fusjonen. Det hadde ikke vært så dumt, det! Vel, nå trenger de egentlig ikke det, for Lokoys debutalbum «Badminton» er nemlig ikke så langt i fra nettopp dette, et nær perfekt indiepopalbum, som ikke mister seg selv i en overbemannet sjanger.

Lokøy, eller Lokoy som er navnet musikken gis ut under, har ikke sløvet bort pausene i det trange turneprogrammet Sløtface har hatt de siste årene. Artister som Girl in Red, Gabifuego og Daniel Kvammen har allerede samarbeidet med Lokøy, og bredden i sjangere som berøres, er vanvittig.

Det er også denne bredden i lydbildet som gjør «Badminton» til den spennende musikalske reisen det ender opp som. Albumets fire første låter «classic city girl», «relay» med Nils Bech på vokal, det korte lydsporet «weak soup» og «both eyes» med Safario fastsetter en energi og variasjon i rytmer og synth-bruk. Dette er elementer undertegnede har savnet sårt i den noe utraderte popavdelingen i det norske musikklandskapet, der så altfor mye, som i resten av samfunnet, er upersonlig importvare fra det store utland. Her treffer Lokoy på en helt annen måte, og spesielt sistnevnte låt er en leken og Gorillaz-aktig låt med høyt tempo og plottfrie linjer fra Safario.

Gjennomgående for albumet er dette høye tempoet i rytmeseksjonen, ofte med hissig basslinjer harmonisert

Badminton

Artist: **Lokoy**

Plateselskap: **Propeller Recordings**

av en mer langtrekkende synth og en god veksling mellom tydelig Bon Iver- og Frank Ocean-inspirert vokal. Det sjette sporet på albumet, «morning Sun» med Sofus, er nesten definisjonen på en perfekt balansert låt. I løpet av de 143 sekundene sporet varer, har Lokoy og Sofus tatt oss gjennom en intens badmintonmatch mellom den svevende synthen og de mer hissig bassrytmene.

Det indie-poppete, som er gjennomgående for større deler av albumet, blir i noen grad erstattet av noe som kan minne litt mer om Sløtface i låta «a mistake». I den står bandets venn, og oppvarmer ved flere anledninger, Emilie Østebø for vokalen. Her er det raske gitarriff og en hamrende basstromme som gjør mye av jobben, men vi forblir likevel i sounden som er gjennomgående for albumet, og albumets mangfold ekspanderes i sin omfavelse.

Med sine femten spor, hvor to er korte lydopptak, virker albumet så å si komplett når det siste sporet «ghost town» runder av. Den kanskje litt vel Bon Iver-inspirerte låta holder seg akkurat innafor grensene og fyller albumet med det siste elementet: en sterk ballade.

Undertegnede sitter igjen med følelsen av at noe stort er skapt. Noe nytt. En evne til å ta de kjente formene og snart oppbrukte rytmene og utvikle dem et lite hakk til, og på den måten skape noe nytt i en sjanger som tidvis føles bunnskrapt for kreativitet.

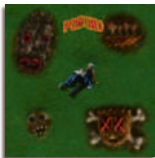
Jørgen Brevik
anmeldelser@universitas.no

Singel:

Det er deilig å være norsk i Norge når man nesten kan gå seg vill i mengden av nye fete norske låter. Her er et utvalg som gir litt ekstra TLC til den som måtte trenge det.

«Danger Baby» er nok den søteste låten på den nylige sluppede andreplaten «Cheater» til Pom Poko. Med det velkjente flimsete gitarlyden og vokalist Ragnhild Fangel Jamtveits skjøre, men insisterende vokal er det umulig ikke å like det man hører. Den sukkersøte pop-punken har en udiskuterbar barnslighet ved seg, men Pom Poko har også en sikker og konsekvent tilnærming til sitt eget uttrykk.

Gitarist Martin Miguel Almagro Tonnes syngende riff og Jamtveits vokal synger duett på «Danger baby». Med trommis Ola Djupviks og bassist Jons Krøvels grumsete innslag virker låten som en forfriskende tolkning av en ballade.

Danger Baby

Band: [Pom Poko](#)
Fra albumet: [Cheater](#)
Plateselskap: [Bella Union](#)

Et annet høydepunkt fra albumet må også være «Andy go to school», hvor gruppen virkelig leker med Jamtveits naive tone og et mer røft uttrykk og skiftende humør. Her veksles det mellom løpende rytmer, psykedeliske gitarinnslag, en metallisk vokal og et meget hardt samspill mellom bass, gitar og en sprengt forsterker. Den som lytter, den vil finne!

med musikkavisen Ballade, handlet det også om å bryte med firkantet rock'n'roll. Å utrykke bedre poesi med Holy Toy.

Duoen bestående hovedsaklig av Nebb og Lars Pedersen er nå ute med et helt nytt album. Mekanisk som tekno og tidvis tungt som rock er låten «Laboratorium» kun en av de mange foundringene på «Close All doors», hvor Nebb står for vokal og Pedersen hovedsakelig for instrumentene. Riktignok spiller Nebb bass, men det med kun de to fingrene han har på venstre hånd.

I en tid der musikken domineres av unge som skal finne frem til det å være et menneske, er det forløsende å høre på musikk fra en som tilsynelatende er så mye menneske som det går an å være.

Singel:

Laboratorium

Band: [Holy Toy](#)
Fra albumet: [Close All Doors](#)
Plateselskap: [Appollon Records](#)

De færreste av oss er nok kjent med hendelsen da russiske styrker under Januaroppstanden i Det polsk-litauiske samveldet i 1863 kastet Frederic Chopins piano fra hans yngre dager ned to etasjer ut på gaten. Frontmannen i Holy Toy, Andrej Dziubek Nebb, er mer enn kjent med det, ettersom han gjenskapte øyeblikket ved en platelansering i 1982. I likhet med Chopin flyktet Nebb fra Polen og har hatt en delt skjebne. Stuntet kan på mange måter ha vært en kommentar på datidens unntakstilstand i Polen, men slik som Nebb har uttalt i et intervju

Singel:

Hvem er Oslo for når ingen har råd til å bo her? På det nye albumet «Retten til byen» av oslogruppen Ohnesorg tas det opp store og små kamper for eierskap og tilhørighet, blant annet gjennom tolkninger av historiske protestlåter slik som Malvina Reynolds' «The Faucets Are Dripping».

«Når livet blir som å tape i monopol og du sitter i din bakgård, men får ikke sol, så husk at en utvei i alle slags spill er å velte hele brettet og heller gjøre som du vil», klinger det fra Elida Høegs klokkeklare stemme på låten «Leia stiger». Jeg var velkjent med konseptet da jeg var liten, da var jeg en dårlig taper.

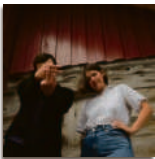
Leia Stiger

Band: [Ohnesorg](#)
Fra albumet: [Retten til Byen](#)

Men nå er jeg voksen, og når det handler om selve tilværelsen, burde det i det hele tatt være et alternativ å tape? Platen vekker tankene, og nevneverdig er også låten «Riv ned sperrene», som tolker «A desalambrar» av den uruguayanske folkemusikeren Daniel Viglietti.

avslutter vokalist Maria Refsland låten «Natteravn». Dette er vår tids største tragikomedie, eller, i hvert fall den siste ukens.

Duoen fra Flekkefjord sitt nye album er full av genuine gullkorn, slik som på låten «Kåna å ikkje ein mann» der vokalist Maria stiller konsekvent nye krav til sin fremtidige kone gjennom låtens tre minutter med spilletid. «En kone som ikke trenger en mann, som har et ønske om å brenne Kristiansand. En kone som har medlemskap i Fri, som vil at Flekkefjord skal bli anarki», lyder blant annet teksten, som morsomt nok er skrevet gruppens andre medlem Erik Egenes. Flekkefjord tar både kampen med og gleden ved bygdedyret.

Natteravn

Band: [føkkefjord](#)
Plateselskap: [Rual rebel rock](#)

Det er vel ikke akkurat det at denne anmelderen er på et vise-kick, men når livet stort sett er begrenset til husets fire vegger, så er det ekstra gøy å høre om akkurat hvor pinlig og merkelig det kan være utenfor. Så da Føkkefjord med sin kassegitar og dønn direkte tekster serverte fortellingen om det å ta med et mulig ligg hjem fra byen, bare for å møte på tanten deres, så falt jeg glatt for det. «Får bare ligge her og grue meg til mandag, mens livet stadig sakker akter ut» , slik

Universitas anbefaler

(følg spillelista på spotify)
Ellisiv Sunde Myrva, anmelderredaktør

Darling West – Don't Start Now

Did a full 180 uten tvil. Tiktok-lydsporet for dem med litt vinterdepresjon

Shevils – Monsters On TV

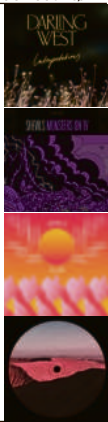
Mektig norsk hardcore

Goofy Geese – Poppy Blue

For en helt ubeskrivelig nydelig koring, kan man føle seg sjekket opp av en låt?

Kasket club, Soul Gem – Tonight I'm Gone

Funky Tame Impala! Ta meg med!

Kulturkalender uke 3

Direktestrømming av Villanden	22/1	Kan vi snakke om det, alle sammen?	21/1
En stille og observerende jente gjemmer seg mer og mer bak sminke og de rette kameravinklene. I denne versjonen av Villanden ser man stykket fra Hedvigs perspektiv, i en moderne setting. Hvordan skal foreldrene nå inn til en datter som ikke kan sette ord på sin egen uro? Kanskje de også har nok med sine egne utfordringer? Stykket vant Heddaprisen 2020 for beste scenetekst, og nå kan du se hvorfor, i din egen stue. Hvor: Via Det Norske Teateret Når: Kl.22.30 Pris: 150 kroner		Camara Lundestad Joofs bok «Eg snakker om det heile tida» er et vitnemål til rasismen i Norge. I den anledning at boken nå blir teater, samler Riksteateret og HL-senteret ulike stemmer fra flere arenaer i samtale om hvordan vi kan snakke om rasisme slik at det angår enda flere. Hvor: På nett med Facebook Live Når: Kl. 19.30	
Drabantbyen – bak skremmebildet	26/1	Januarbadet!	22/1
Det er mange som har mye å si om hva fremtiden til drabantbyene vil bringe: Svenske tilstander, parallelsamfunn og gettoer er kun noen av spådommene. Men kan det tenkes at debatten mangler både nyanseringer og perspektiv? Øyvind Holen og Leif Bull er begge bokaktuelle drabantbyboere, og nå møtes de for å prate om drabantens betydning i norsk litteratur og selvforståelse. Samtalene ledes av forfatter og samfunnsdebattant Umar Ashraf. Hvor: På nett med Facebook Live Når: 19.00		Hypoterm helårsbadeklubb inviterer til kollektivt kulsesjokk på Sørenga! Neida, men bading kan det bli på den som vil. Som de så fint sier selv: «Nytt år nye muligheter - det skal bades i år òg!» Vinter eller ei, vær den badenymfen du vet du er! Hvor: Sørenga Sjøbad Når: Kl.19.00–21.00	

Maria Jostad, journalist i Universitas

Ukas anbefaling

Våt glede

Hvem: [Alle med dusj](#) Hva: [Minibadekar](#) Hvorfor: [Self care<3](#)

Gradestokken viser –10, og du drømmer om en ferie på Granca med sol og bad, uten å måtte sitte ukesvis i karantene etterpå. I mangel på syden må du ty til alternative gleder i din egen by, helst i din egen leilighet. Hva er vel mer avslappende og varmende enn å ligge timesvis i badekaret? Men en knøttliten studenthybel med et enda mindre bad

har vel ikke plass til et badekar, sier du? Tro om igjen! Nylig gikk jeg til innkjøp av et minibadekar som du setter inni den lille dusjen din, og det var starten på et nytt liv. Unn deg selv en rolig semesterstart, med et varmende bad og noe digg i glasset. Om du lukker øynene, kan du late som du igjen ligger på en strand og tar exphil på Bali.

Anna Serafima Svendsen Kvam, journalist i Universitas

Ukas advarsel

Smelt marshmallowsen, ikke skoa!

Hvem: [Den blåglade byrotta](#) Hva: [Bålkos i skogen](#) Hvorfor: [Sjenkestopp](#)

Så var vi berøvet muligheten til å drukne sesongens sorger i dyr alkohol mens vi kikker på Oslos januargrå fasader fra innsida av duggete pubvinduer. Men visst kan også byrotta kose seg på skogstur med favorittkohorten, mens føttene hviler fornøyde inn mot bålvarmen. Når gradestokken kryper ned mot Pfizer-vaksinens lagringstemperatur, er det imidlertid lett å glemme at det faktisk

kan bli for varmt. Kun én ekstra toddykopp skal til, før sålene på skisoa smelter som is på 17. mai. Og nei, det er ikke like ille som å ligge med knekt ankel på en snøfonn i sentrumsnatta, men å traske med deformerte såler og skia på ryggen, i slalåm mellom veltrente, bebrillede og frådende markatravere, tar en hederlig andreplass i kåringen av Oslo-vinterens mest nitraste helgeaktiviteter.

Mester Rice

I denne ukens utgave av Universitas kan du lese at studenter opplever at pandemien har gått hardt utover undervisningskvaliteten. Samtidig har Oslomet-rector Curt Rice denne uken gått hen og avlyst all fysisk undervisning frem til påske.

Nå kan Ad notam-redaksjonen avsløre at Rice ikke synes situasjonen er så aller verst.

– Ahhhhh, sier Rice i et eksklusivt intervju med Ad notam.

Han snakker med oss over telefonen fra høyfjellshytta på Beito-stølen, der han det siste døgnet har gjennomført en digital vipassana, eller *silent retreat*.

– Det gjør godt med litt stillhet, *my friend*. Og ikke minst forutsigbarhet! Da kommer man inn i rytmen og får tid og overskudd til å sette pris på de kvadratmeterne man har tilgjengelig, sier han.

Etter en ubehagelig lang kunstpause legger han til at han trives bedre i den romslige hytta enn på kontoret i Pilestredet park. Trafikkstøy og stramme olabukser savner

han heller ikke, påpeker han. Olabuksene har siden november vært byttet ut med kompresjonstights og kaffen med matcha latte på økologisk mandelmelk.

– *Hva vil du si til studentene som bor på trange hybler og må følge elendig undervisning over Zoom frem til påske?*

– *Tidligst* til påske, mener du vel? Til dem vil jeg si at nøkkelen til et godt liv ikke er flerfoldige kvadratmeter, kvalitetsundervisning eller andre mennesker. Det gode liv handler om å se det positive i enhver situasjon, sier Rice, før han gir Ad notams journalist en rask innføring i noe han kaller *mindfulness*.

– *Hva er grunnen til at Oslomet gjentatte ganger har lagt seg på en nye strengere linje enn andre universiteter og høyskoler?*

– Det kunne jeg svart deg på, men et enda viktigere spørsmål som da melder seg, er: «Blir vi egentlig lykkeligere av å henge oss opp i den type spørsmål?» *I don't think so.*

Ukas studentvin

KOSEVINEN VI ALLE TRENGER NÅ:

Min fars nyttårsforsett er i år, som i fjor, å drikke mindre og bedre vin. Det første utelater vel strengt tatt ikke det andre, utfordringen er heller å klare dette uten å sprengte stipendet (og dagpengene vi fortsatt venter på, Høie). Dette kan virke vanskelig, men denne vinen beviser at det er mulig. Garrigues har en elegant blanding av friske røde bær og søte mørke kirsebær som ligger som fløyel i munnen, men med en litt tørr og fast avslutning som balanserer slik at det ikke blir overdrevent søtt og kvalmt. Dette er vinen som sammen med et ullpledd og ild i peisen (eventuelt «Fireplace 10 hours full HD» på Youtube) vil holde deg varm gjennom hele vinteren. Den passer snobbete franske oster så vel som spicy fredagstaco og vil kunne løfte selv frossenpizzaen til et spennende og deilig måltid. Dette er en rimelig, fransk vinskatt!

Vin vurderingen skjer i samråd med redaksjonen i Universitas.

Gassier Garrigues 2019

Pris: 147 kroner

Land: Frankrike

Alkohol: 13,5 prosent

Ingeborg Albert Rikheim, vinanmelder i Universitas

Vi spør

Bruktbøkenees hevn(forsøk)

Kompisene Arno Vigmostad og Arnstein Bjørke er eierne av den av opptil flere høyt hatete pensumbokhandelen Akademika. De to startet faktisk sitt første forlag i studietiden, noe informatikkstudent Greta Gründers har latt seg inspirere av. I dag tar Gründers endelig motet til seg og ringer til én av sine to største helter.

[ring,ring]

– Ja, det er Arnstein?

– *Ja, hei! Snakker jeg med Arnstein Bjørke i forlaget Vigmostad og Bjørke?*

– Ja.

– *Flott! Dette er Greta Gründers som ringer. Jeg driver en tjeneste for nettbasert kjøp og salg av bruktbøker ved høyskoler og universiteter, og vurderer å utvide.*

– Ja, jeg ser at du ringer fra et privat nummer?

– *Ja, for jeg lurte bare på om du hadde noen tips til meg. Jeg ser nemlig at du og partneren din startet et forlag i studietiden, og at dere tjener veldig mye penger. Hva er suksess-*

oppskriften deres?

– Ja, men kan jeg spørre hvorfor du ringer fra et privat nummer?

– Ehm ...

– ...

– *Det er egentlig til en satirespalte i Universitas.*

– En satirespalte? Ja, du hadde privat nummer, så da blir man jo nysgjerrig. Men da kan jeg kanskje få lov til å begynne på nytt igjen. Hva sa du at du het igjen?

– *Greta Gründers. Jeg lurte bare på om du kunne gi meg suksessoppskriften deres.*

– Ja, jeg driver jo Akademika, og vi har jo diverse andre tjenester som Finn og Facebook-grupper og

sånt, så antall aktører på bruktbokomsetning er vel ganske stort. Men du er også journalist i Universitas?

– ... *Jeg har skjont det sånn at Akademika har funnet en litt lur løsning der de inngår avtaler med fadderstyrer. I 2019 tror jeg avtalene blant annet gikk ut på at man ikke skulle oppfordre til kjøp av bruktbøker. Innovativt! Så jeg tenkte å lage mine egne avtaler der fadderstyrene ikke kan oppfordre til kjøp av nye bøker. Tenkte det var lurt å avklare dette med dere ... Nei, vet du hva, dette gikk litt skeis.*

– Ja, vi kom litt skeivt ut. Av og til er det sånn.

– *Ja, beklager. Vi snallast!*

GABRIEL KVISSLESIAS

1. Hva heter den digitale valutaen som Kina er i ferd med å lansere?
2. I hvilket fylke ligger Jostedalsbreen Nasjonalpark?
3. Ligger Mo i Rana eller Mosjøen lengst nord?
4. Phil Spector døde nylig 81 år gammel. Hvilken musikkproduksjonsformel er han kjent for å ha utviklet?
5. Nevn ett år i Indira Gandhis liv.
6. Westernfilmene «The Magnificent Seven», «For a Fistful of Dollars» og «Django» er alle basert på filmer av en japansk regissør. Hva heter han?
7. «Ran» og «Throne of Blood» er andre filmer av den samme japanske regissøren og er begge fortolkninger av en kjent engelsk dramatiker. Hvilken?
8. Fra hvilken film er dette sitatet hentet fra? «La-dee-da, la-dee-da.»

9. Hva heter boken av Ingvar Ambjørnsen som filmen «Elling» hovedsakelig er basert på?
10. Hvem er programleder for den populære podkasten «Lørdagsrådet»?
11. Hvilken oslobuss kjører forbi både Nasjonalbiblioteket, Bislett stadion og Carl Berners plass?
12. Armin Laschet ble nylig valgt til leder av et parti som har statlederen i det aktuelle landet. Hvilket land er partiet fra?
13. Hvilket land kan skilte med flest nobelprisvinnere i litteratur?
14. Hvilket navn deles av syv byer i USA, en Wim Wenders-film, en europeisk hovedstad og en prins i greske legender?
15. Bybrann i Ålesund, Rolls Royce produserer sin første bil, undergrunnsbanen i New York åpnes, og Theodore Roosevelt blir gjenvalgt som president i USA.

I hvilket år skjedde disse hendelsene?

16. Hvilken italiensk statsminister har sittet flest år siden den store korrupsjonsskandalen Tangentopoli i 1992?
17. Hva ble korrupsjonsskandalen i italiensk fotball fra 2006 kalt?
18. Sist en fotballklubb utenom Real Madrid, Barcelona og Atlético Madrid inntok en topp tre-plassering i herresiden av La Liga, var i 2012. Da tok klubben sin tredje tredjeplass på rad. Hvilken klubb er det snakk om?
19. Hvilket landslag måtte mandag 18. januar trekke laget fra håndball-VM da de ikke lenger kunne stille lag grunnet koronasmitte?
20. Tre land er representert med to topp ti-spillere på Fide-rankingen over de beste sjakkspillere i verden. Nevn to av landene.

av **Gabriel Corbin-Arntzen**, journalist i Universitas

SVAR/DOM

0–4. Exphil på Bali: Du kombinerer chille studier med sol og klamydia, og tar livet med ro. Det vises.

5–9. AST1010 – Astronomi: Du er smart nok til å utnytte systemet som gratispassasjer, men dessverre stopper det der.

10–14. Juss: Dette var bra, men det rakk ikke helt til topps ... Syt litt på Jodel.

15–20. Honours: WOW! Du er sååå flink!!! Gratulerer! Men så er det kanskje ikke så rart, siden du har egen seksjon i biblioteket?

1. E-yuan, 2. Vestland, 3. Mo i Rana, 4. Wall of Sound, 5. 1917-1984, 6. Akira Kurosawa, 7. William Shakespeare, 8. Annie Hall, 9. Brødre i Blodet, 10. Live Neltv, 11. 1. 21-bussen, 12. Tyskland, 13. Frankrike, 14. Paris, 15. 1904, 16. Silvio Berlusconi, med nesten ni år over tre perioder, 17. Calciopoli, 18. Valencia, 19. Kapp Verde, 20. Aserbajdsjan, USA og Russland.

Rebus

HINT: :'(Send løsning universitasdesk@gmail.com

FORRIGE LØSNING: «godt drittår» Det klarte Ingjerd Edledotter Megaard, Victoria Ovedie Chruickshank Langø og Pernille Wedén Wærstad.